

Published and distributed
under Permit (No. 739) authorized
by the Act of October 6, 1917,
on file at the Post Office of
Boston, Massachusetts. By
order of the President.
A. S. Burleson,
POSTMASTER GENERAL.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian
National League of America
K. J. PAULASKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.50
To Foreign Countries \$3.00
"SANDARA"
127 E Street, Boston 27, Mass.
KAINA 5 CENTAL.

No. 33

So. Boston, Mass., Rugpiūtis (August) 18 d. 1921 m.

Metai VIII

Pašelpa Lietuvos Tremtiniam

Lenkijos Padėjimas Blogesnis su Kiekviena Diena
Paskolos Reikalai.

LIETUVA SELPS TREMTINIUS RUSIJOJE.

VAŠINGTONAS, VIII, 8 d. (Liet. Inf. Biuras). Turint omenyje didelį Rusuose badą, kur daug Lietuvos tremtinių nuo didžio karo vis dar priversti yra gyventi ir negali grįžti Lietuvos, Lietuvos Ministerių Kabinetas paskyrė kreditą iš Valstybės lėšų šelpti Lietuvos tremtinius Rusuose. Sumą nustatys Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeris sutaręs su Finansų Ministeriu.

FOCH VAZIUOJA Į LENKIJĄ.

BERLYNAS, rugp. 13 d. Prancūzų marsšalas Foch rugsėjo mėnesį važiuos į Lenkiją, kad sukelti lenkų patriotiškumą ir panaikinti nepasiganėdinimą valdžia. Pirmu syk nuo susitvėrimo Lenkijos žmonių nepasitvėrimas valdžia siekė pavojingą laipsnį.

Lenkijos pinigai nesmunko daugiau kaip per pusę mėnesį laiko ir kasdien da vis smunka žemyn. Valdžia daugiau nē kaip du kart išleido pinigų į 6 mėnesius. Pinigai smunka greičiau, nē kaip darbininkų algos kyla, ir darbininkai kas sykis labiau kečia demonstracijas. Mažos minios jau pradeda užsipuldinėti ant geriau apsirengusių žmonių šaukdamos: "buržuajai!" Išilaužę į krautuves, ypač į valgyklas, išvaiko turtingesnius ir patys suvalgo rastus valgius.

Bolševizmo propaganda platinasi, ir sugrįžę iš Silezijos "sukilėliai" visur Lenkijoje daro triukšmus. Štai kad tą visą nurašinti garsusis Foch važiuos į Lenkiją.

Taipgi galimas daiktas, kad už kelių savaitių lenkai gali stoti karan su bolševikais, užtai kad lenkai paremia baltgudžių sukilimus prieš bolševikus.

Paskolos Reikalai.

Vajus žada Buti Trumpas, Bet Gyvas.

Pensylvanijai tenka garbė — padaryti gerą pradžią šio vajuos reikale. Kada mūsų visuomenė skaitys šias eilutes, jau bus įvykę didžiausi sukrutimai Scrantone, Pa. (14 rupiucio) ir Mahanoy City apilinkėje (15 rugpiucio). Tikimės, kad pasėkmės visus nudžiugins ir nustebins.

Prakalbos įvyks sekančiais: rugpiucio 18 d. Forest City, 21 d. Pittston, 25 d. Minersville, 26 d. Frackville ir Girardville, 28 d. Mahanoy City, 30 d. Mt. Carmel. Šios kolonijoms žada gražiai pasirodyti. Girdėjom, jog Shenandoah, Kingston, Plymouth ir kitos didžiulės kolonijos nors palengva, bet rimtai rengiasi darban ir rodos ne

knystame tvirtindami, jog daugėj jos nustebins.

Ateina laiškų vis iš naujų kolonijų, k. a., Lincoln, N. H., Torrington, Conn., St. Louis, Mo., E. St. Louis, Ill., Lewiston, Me. ir kitos, kad stoja energingai į darbą.

Šį mėnesį tik kai-kuriose vietose, ypač Pensylvanijoje, bus didesnių sujūdimų, taip sakant, kad įkvėpus ir paraginus visas kitas mūsų kolonijas. Šiaip jau-gi šis mėnuo skiriamas generaliam ir pilnam prie darbo prisiruošimui, kurs veik visas turės būti atliktas per rugsėjo mėnesį.

Dėlto visoms kolonijoms, visoms paskolos stotims žinotina štai kas:

a) Iki rugsėjo pradžios turi būti visose kolonijose pajėgos sumobilizuotos, plenai sudaryti. b) Rugsėjo mėnuo visoje mūsų išeivijoje turėtų būti sunaudojtas vien bonų vajuos reikalams. Visi kiti visuomeniniai darbai lai sustoja.

c) Tą mėnesį kiekviena kolonija lai surengia generalio šturmo darbą. Visokios medžiagos bus galima gauti iš Misijos. Kalbėtojų Misija ir-gi pristatys, jei nebus galima gauti iš apilinkės. Per rugsėjį mėnesį visi lietuvių namai turi būti aplankyti, kiekvienas lietuvis turi būti prietas ir pakalbintas.

e) Stočių komitetai lai nuo šio laiko pradeda laikyti savo susirinkimus kas savaitę ir lai nuolat informuoja Misiją, kas jų veikiama.

Yra išviso apie du šimtai paskolos stočių. Tos desimts stočių, kurios pirmos padarys savo kvotą, gaus ypatingus pažymėjimo ir pagerbimo lakštus. Dėlto netrukite informuoti, reikale net ir telegramomis apie visus savo pasisekimus. Taip-pat pa-baigoje mes busime priversti paskelbti visas tas kolonijas, kurios nieko neveikė šio vajuos reikalu. Labai būtų gerai, kad tokių kolonijų neatsirastų.

Bė to dar visų žinių skaitome reikalingu pranešti šiuos dalykus.

1) Dar balandžio mėnesyje, šių 1921 m. buvo garsinta, kad pradėjusių mokėti už bonus ir nebaigusių mokėti iki pirmo dienos gegužio — įmokėtieji pinigai bus paimti į Valstybs izdą. Tą parėdymą reikia suprasti taip, kad bus į Valstybės izdą paimti tik tų žmonių pinigai, kurie ir šio vajuos laiku nebaigs mokėti už savo bonus. Gi kurie norės dabaigti mokėti dabar — galės tai padaryti ir jiems bus priskaityti seniau įmokėtieji pinigai.

2) Darant by kokius įmokėjimus už bonus, pereitų metų kuponai nuo Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų bus priimami už gatavą pinigą.

3) Pageidaujama yra, kad visi bonus perkantieji užmokėtų ant syk visus pinigus. Bet kurie negalės to padaryti ant syk, galės išsimokėti dalimis, bet jokiū budu neveliau, kaip per penkis mėnesius, taip — kad visi pinigai turės būti įmokėti iki 1 d. vasario, 1922 m. Perkantieji išsimokėjimui, turės iš pradžių įmokėti ne mažiau kaip penktą dalį (20%) ir paskui kas mėnuo po penktą dalį (20%). Su paskutiniu mokesniu turi būti paimti ir priaugusieji nuosimčiai (po 42c. į mėnesį nuo \$100.00), rokuojant nuo liepos pirmos dienos, š. m.

Į darbą Lietuvos sunys ir tervs!

Lietuvos Finansų Misija,
Paskolos Skyrius,
370 Seventh Ave.,
New York City.

Baltgudžių Spaudos Biuras

Kaunas, "Metropolis", 22.
Biuletinas No. 125.1.
1921 m., liepos 22 dieną.

BATGUDŽIŲ KLAUSIMO DABARTINĖ PADĖTIS.

44-m num. "Laisvojo Žodžio" (Talin) ir 284-am num. "Vilniaus Žodžio" patalpintas pasikalbėjimas su Baltgudžių Liaudies Respublikos Ministerių Tarybos pirmininku, p. Lastausku. Pasikalbėjime Lastauskas pareiškė tarp kit-ko:

Lenkija užgriebė einant Rygos sutartį apie 100,000 kv. kilom. baltgudžių teritorijos, kur lenkai stengiasi atkinti baltgudžius, nepraleidami ten tremtinių iš Rusijos, uždarinėdama baltgudžių mokyklas ir tautines įstaigas ir apgyvendindami baltgudžių žemes lenkų karnivais. Šiame baltgudžių krašte lenkai sudaro nežymų mažumą, išviso nedaugiau, kaip 8%, net sulig lenkų prieškarinės statistikos. Bolševikų įkurta nepriklausoma Tarybų Baltgudija yra pikčiausia pašaipa tautų apsisprendimo. Pirmą del to, kad bolševikai įkurę Tarybų Baltgudiją iš 6 apskričių Minsko gubernijos — sujungę 22 apskričius kitų baltgudžių gubernijų su Rusija, o net tuose pačiuose 6 apskričiuose nėra jokios nepriklausomybės, nes ten viešpatauja nieko neapribuotas centralizmas su jo visais neigiamais brūžiais. Visos, be išimties, Baltgudijos politinės partijos (bolševikų išskyrus) stovi už pilną šalies nepriklausomybę. Visą laiką keliasi sukilimai tautiniu pagrindu, kaip Tarybų Baltgudijoje, taip ir lenkų užimtoje teritorijoje, bet Baltgudžių Liaudies Respublikos Vyriausybė stengiasi juos sulaikyti, norėdami išvengti velto kraujo pralėjimo.

Baltgudžių Liaudies Respublikos Vyriausybė prašo dabar Tautų Sąjungą del pavelijimo jai gulintį tarp Curzono ir rusų lenkų sutarties linijų teritoriją. Juridinė padėtis šitos teritorijos analoginga (panaša) Rytų Galicijos padėtei. Santarvė tarpipajista lenkų reikalavimus tik iki Curzono linijos. Baltgudžių gyventojai, gūdai nežinoma

džių Liaudies Respublikos Vyriausybė, reikalavimai perduoti jai taip vadinantį antrą "lenkų" koridorą, turi vilties, kad jos teisingi reikalavimai bus Tautų Sąjungos patenkinti. Tuomet susidarys dvi Baltgudijų: Demokratinė ir Tarybų. Atėityj santykiai tarp abiejų Baltgudijų bus sureguliuoti taikos derybų keliu. Baltgudžių Liaudies Respublikos Vyriausybė mano vesti sekančią politiką: ankšta Sąjunga su Lietuva ir Baltajurio valstybėmis ir geri kaimynų santykiai su kitomis kaimyninėmis valstybėmis.

GUDŲ PROTESTAS.

Gautomis žiniomis Gardino krašto gudų tautinės ir profesinės sąjungos išnešė tokį protestą prieš įkurtą lenkų valdomojoje Gudijos srityje "Aukščiausią Tarybą."

Mes žemiau pasirašę, Gudų tautinių ir profesinių organizacijų Gardino krašto atstovai, sužinoję apie uzurpacinį žygi kokios ten "Gudų Aukščiausiosios Tarybos," šiuo protestuojame mūsų krašto gudų gyventojų vardu prieš daromus mums prievartos žingsnius.

Mes Gardino krašto gudų esančių ir lenkų uždarytų organizacijų vardu pareiškiame visam pasauliui, kad Gardino krašto gyventojai, gūdai nežinoma jokios "Aukščiausiosios Tarybos" ir mūsų vardu jai kalbėti neįgaliojom.

Gardino krašto gyventojai gūdai laiko savo vienintėlę tikrą ir teisėtą valdžią tik Gudų Liaudies Respublikos valdžią, kuriai ir pavedam savo likimą.

Įteikdami šį protestą pareiškiame visam pasauliui, kad Gardino krašto gūdai gyventojai turi tikrą viltį, jog visos tautos, kurios laisvę myli, neleis uzurpuoti mūsų teisių žmonių grupei, kuri pasivadino "Aukščiausioji Taryba" ir padės mūsų Teisėtai Gudų Liaudies Respublikos valdžiai, su pil. Laskauskiu priešakyje, pasiekti mūsų atdavimo idealus.

Gardinas, 1921 m., birželio 10 d. Gardino krašto atstovai: pasirašę pirmininkas, sekretorius. ANTSPAUDAI: Gudų Jau-nuomenės Draugijos Gardine antspaudo pās. vedėjas.

Gudų mokyklų ir Prieglaudų Tarybų Gardine pas. pirmin. ir sekretorius.

Gardino Krašto Koperatyvų Sąjunga pas. pirmin. ir sekretorius, Miesto koperatyvas pas. pirmin. ir sekret.

Gudų Skautų Sąjunga pas. Skautų tarybos pirmininkas.

ATSISAUKIMAS Į IVAIRIAS PROGRESYVISKAS DRAUGIJAS.

Waterburio Liet. Prog. Draug. Sąryšis savo konferencijoje, buvusioje liepos 29 d., 1921, nutarė atsisaukti į įvairias progresyves lietuvių organizacijas su užklausu, kaip žiuri (pritaria ar ne) į mūsų pakeltą klausimą link lietuvių progresyves sriovės šaukiamo suvažiavimo, kuriame būtų pasistengta tarpe progresyves sriovės užmegsti organizatyvų ryšį su centraliniu komitetu dėlei nuoseklesnio veikimo prieš klerikalų sriovės atžagareivišku-

mą, veikimą Lietuvos valstybės reikaluose ir kituose visuomeniniuose klausimuose.

Atsakimus arba savo pareiškimus siųskite sekančiu antrašu: K. Ramanauskas, 943 Bank St., Waterbury, Conn.

Wat. Liet. Progr. Draug. Sąryšio Komisija:

J. S. Prusalaitis,
A. Seštokauskas,
K. Ramanauskas,

Telšių Žemaitių Teatras.

Mūsų gyvenimas žymiai gyvėja. Ir todėl reikalauja, kad jam būtų priemonių šitai jo eiga stiprinti. Iš pat senovės žinoma, kad tam Teatras labai svarbos. Jis kaip tik rodo žmogaus veikimo reikšmę ir grožę sarišiuose su visu gyvenimu ir tuo žadina žmonėse augštesnį, kilnesnį veiklumą.

Tyli yra žemaitių šalis. Todėl pirm viso čia reikia židimo, kuriame galėtume sukurti toli švietiantios ugnies. Yra čia berods visokių įstaigų gyvenimui kelti. Bet neturime dar perdaug akstintų tam, kad spautiau žengtume kilantiu gyvybės taku.

Todėl tikrai drąsam žingsniui pasiryžo tie žmonės, kurie keta žemaitių viduryje, butent Telšiuose, statyti Teatrą ir rupintis šia meno šaka.

Uždavinys labai didelis. O jėgos, ypatingai materinės, jam spręsti, toli neužtenka. Todėl Telšiškiei kreipiasi į brolius Lietuvius Amerikoje ir prašo, kad paremtų juos jų pasistengime.

Daugiau negu seniau mes dabar galime, o todėl ir turime draugiškai ir bendrai rupinties, kai žmoniškąją gyvybę paaugštinus, reiškia, kaip auginus žmogaus asmenybės kultūrą, O kur nėra užtenkamai tam galių, tad visi turėtų telkties svarbiajam darbui.

Taip tai ir raginami Amerikos Lietuviai šelpti minimą planą, kad nepilgo galėtume Telšiuose statyti Teatrą, kurs tarnautų augščiausiems kultūros reikalavimams.

Aukų priima: 1. S. E. Vitaitis, "Tėvynės" red. — New York, 2. K. Jurgelionas — So. Bostone; 3. J. Jvanauskas — Philadelphia; 4. S. Valančius — Chicagoje; 5. V. Plaušinis — Hartforde, Conn.; 6. Živatkauskas — Scrantone, Pa.; 7. Pr. Bajoras — Brooklyn, N. Y.; 8. P. Šukys — Cleveland, Ohio; 9. Pranė Kemešutė — Vandergrift, Pa.; 10. Vyt. Širvydas, Brooklyn, N. Y.; 11. V. Lazdynas — Newark, N. J.; 12. A. S. Trečiokas — Newark, N. J.; 13. J. V. Baltrukonis — Kearney, N. Y.; 14. Mikalauskas J. — New Britain, Conn.; 15. Dr. J. B. Bronušas — Baltimore, Md.; 16. J. Sekys — Lawrence, Mass.; 17. J. Ambraziejus — Brooklyn, N. Y.; 18. O. Laušičkis — Brooklyn, N. Y.; 19. A. Vasiliauskis — Shenandoah, Pa.; 20. A. Drabnis — Passaic, N. Y.; 21. J. Ziemiūs — Lorain, Ohio; 22. J. Kačergis, Hoboken, N. Y.; 23. K. Lubinas, — Los Angeles, Cal.; 24. R. Služelutė, Canton, Ill.; 25. M. J. Vokietaitis — New Haven, Conn.; 26. S. Bulota Silver

Creek, Pa.; 27. J. P. Gritė, — Portland, Ore.; 28. A. Nausiedienė — Chicago, Ill.; 29. Adolfas Lukas — Chicago, Ill.

PASTABA: Atsišaukime palikta rašyba Vyduno.

BOLŠEVIKAS IR PROLETARAI.

BOLŠEVIKAS pasilipęs ant statinės: —Tavorščiai proletarai!! Trečiai metai, kaip įvedim komunistinę tvarką. Šiandien jau galim pasigirti savo darbų vaisiais. Viskas padalinta lygiomis! Visa sovietų žemė — jus! Džiaukitės, proletarai, mūsų laimėjimu!

PROLETARAI: Lenkiamės kuo žemiausiai tamstų gėrybėms, ponai tavorščiai komisarai! Nepaimta jusų galvų išmintis sugebėjo padaryti lygybę. Visa sovietų žemė mūsų, visi jos vaisiai jusų! Ačiu, labai ačiu!

KOMISARAS: Visi miškai ir jų žvėrys jusų! PROLETARAI: Miškai ir žvėrys mūsų, malkos ir žvėrieną jusų! Ačiu, labai ačiu, ponai tavorščiai!

KOMISARAS: Visi gyvuliai ir paukščiai jusų! PROLETARAI: Gyvuliai ir naukščiai mūsų, mėsa ir paukštiena jusų! Ačiu, labai ačiu, ponai tavorščiai!

KOMISARAS: Visi namai ir įstaigos jusų! PROLETARAI: Namai ir įstaigos mūsų, butai ir kambariai jusų. Ačiu, labai jau ačiu, ponai tavorščiai!

KOMISARAS: Mes paliuosavom jus iš kapitalo vergijos. PROLETARAI: Nepaimta jusų gerybė, ponai tavorščiai komisarai.

Baisųjį kapitalą pasiėmėt sau, norėdami mus išliuosuoti iš jo vergijos! Ačiu, labai ačiu! KOMISARAS: Mes jums įtaisėm bolševikišką rojų!

PROLETARAI: Mums įtaisėt bolševikišką rojų ir Adomo drapanas! Ačiu, labai ačiu, ponai tavorščiai!

KOMISARAS: Mes jums ginklu rankoje iškovojom amžiną laisvę! PROLETARAI: Tiesa, tiesa, ponai tavorščiai! Mums duodate amžiną laisvę ginklu paliuosodami iš šios žemės vergovės, mus siunciate į dangiškąjį rojų, sau pasilikdami vien žemiškąjį rojų... Viską padalirote lygiomis. Mus pamylėjote ir savęs nepamiršote! Ačiu, jau ačiu, ponai Komisarai, gėrybė jusų nepaimta! Kaskamdarbo. ("Trimitas").

SANDARIEČIAI SUKRUTO.

Artinantis žiemos sezonui dar sykį sukruoto surengti milžinišką išvažiavimą suvienytomis spēkomis Cambridge'o, Newton'o ir Norwood'o kuopos yra pasirengusios sukviesti iš visos naujosios Anglijos jaunimą ant Rugpiucio (Aug.) 28 dienos, 1921, štašio ukėje (farmoje), Millis, Mass, kur visiems suvažiavus bus linksmas laiką praleisti ir viens su kitu arčiau susipažinti. Komitetas.

Kiekvienas nupirktas bonus — tai proto žiupsnelis į lenko dvarininko makuale.

A. L. T. S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO

I A. L. T. SANDARĄ.

Prie 5 kp., Baltimore, Md.:

Jonas Cirtautas,
Juozas Mocevičius.

Prie 13 kp., Westfield, Mass.:

Jonas Jegelevičius.

Prie 16 kp., Worcester, Mass.:

Kazys Paliulionis,
A. Ramanauskaitė.

Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:

Petras Seikas,
Juozas Sadevičius,
Motiejus Urlakis,
Juozas Petrakis,
Vladas Stašinskas,
Jurgis Samulis,
Antanas Marcinkonis,
Motiejus Gurevičius.

Prie 72 kp., Los Angeles, Cal.:

A. Valentas,
W. Glaudėnis,
A. Jasulis.

Aukos Spautuvės Skolų Išmokėjimui:

Antanas Plevokas 7 kp. \$1.00;
F. Ginkus 5 kp. \$2.00. Na, kas
daugiau? Kaip bematant tuoj
skolų neliks.

PIRMIAU IR DABAR.

Pažvelgus į A. L. T. Sandaros
pradžią, kada ji susiorganizavo
ir pradėjo skleisti ir auklėti lais-
vos demokratijos obalsį tarpe
Amerikos lietuvių, tai tuo iš
pirmy jos žingsnių atsirado gaujos
įvairių priešų, ypač tokių,
kurie stengiasi palaikyti lietu-
vių visuomenę siauraprotystėje.
Jie dėjo visas pastangas, kad
kaip nors nustelbtų tą jaunutę,
kultūrą ir laisvę nešančią orga-
nizaciją, kad nustumtų ją į uka-
notą atmosferą, idant amerikie-
čiai lietuviai pilnoje šviesoje ne-
gautų išvysti, kas yra Sandara,
kokie jos siekliai ir prie ko ji y-
ra pasiryžus vesti lietuvių liau-
dį. Daugiausia priešų atsirado
iš klerikalų pusės. Mat klerika-
lai, vadovaudami katalikiškai vi-
suomenei, aiškiai suprato, kad
Sandara nušvies visus jų dar-
bus, kad ji neužtylės, matydama

visas skriaudas, kokias jie
daro katalikiškai visuomenei.
Bet neatsižvelgiant į tuos visus
užsipuldinėjimus, Sandara žin-
gnis po žingsnio žengia į plates-
nį gyvenimą. Ji, tarytum tas
jaunas medelis, nors stelbiamas
kitų, vienok bujojo ir sklėdė sa-
vo šakas. Šiandien Sandara išbu-
jojo taip, kad jau turi net 72
kuopas, prie kurių yra susispię-
ję įvairiausi Amerikos lietuvių
veikėjai, tikri Lietuvos liečiai.
Taipgi Sandara gali pasididžiuo-
ti tuomi, jog daugelis jos narių
sugrįžusių Tėvynėn yra Lietu-
vos kariuomenėje, kiti darbuoja-
si prie Valstiečių Sąjungos ir
valstybės vairo, veda Lietuvą į
laisvą ir šviesų gyvenimą. Šian-
dien Amerikoje nors ir bedarbė,
sunkus žmonių gyvenimas, bet
Sandara sparčiai bujoja, nes kas
sąvaitę iš sandariečių eiles stoja
skaitlingi burliai tikrų tėvynai-
nių. Tas parodo, kad amerikie-
čiai lietuviai aiškiai suprato, kas
tai yra Sandara, kokie jos siekliai
ir prie ko ji veda. Jie aiškiai
suprato, kad Sandara nėra kokis
bedievybės įrankis, kad išplėsti
iš žmogaus įsitikinimo jausmą,
kaip kad klerikalai skelbia, bet
yra kultūros organizacija, kuri
veda lietuvių liaudį į laisvę, švie-
sų gyvenimą, kuri kelia visus iš
miego ir šaukia prie platesnio
protavimo. Kad kiekvienas
maždaug pradėtų gyventi sulig
savo proto vadovystės, bet ne
sulig diktatūros visokios rūšies
apaštaly, apsiiautusį įvairiais
ploščiais, juo kuriais slepiasi
vergijos sėkla.

Sandara nebuvo katalikystės
priešu ir nebus, nes ji tą palie-
ka kiekvieno žmogaus sąžinėi.
Bet prieš klerikalus, kurie veid-
maininkai nori suvadžioti kata-

likišką visuomenę, tai Sandara
niekad neužtylės, matydama
jų nešvarius darbus. Šiandien
mes matome, kad katalikai su-
prato, kas yra klerikalai ir to-
kiu būdu šalinasi nuo jų, o skait-
lingai dedasi prie sandariečių.

Tu, broliau ir sesute lietuvi,
pasirėmęs ant savo nuo sunkaus
darbo nuvargusios rankos, pa-
švėsk nors penkias minutes lai-
ko rimtam pamąstymui, kokioje
grupėje žmonių buvai iki šiolai,
kas tau vadovavo, ir prie ko tu
buvai vedamas. Gerai tai ap-
mąstęs, aiškiai pamatysi, jog
tik per progresyviškos visuome-
nės pasidarbavimą gali sulaukti
šviesesnės ateities ir gerovės,
bet ne per tu, kurie neleidžia pla-
tesniai protavimui, kurie vado-
vo tavo prakilnas, kiltas mintis
ir nori, kad tu taip gyventum,
kaip jiems gerai, bet ne kaip
tau. Tad, gerai tą viską apsvar-
stęs, stok į eilę pažangios visuo-
menės, kurie dirba tikrai, teising-
gą darbą Tėvynei, laisvei ir
jos šviesiai ateičiai. Ta grupė
žmonių tai kaip tik ir yra A. L.
T. Sandara.

K. J. PAULASKAS.

SEIMO REIKALAI.

Besiantinant Sandaros Seimui
kas-kart reikėtų plačiau pradėti
pakalbėti, kad tinkamai butume
prisirengę jį sutikti. Kadangi
šiam „S.“ numeryje, tame rei-
kale telpa straišnys pil. P. Jan-
ro, tai kreipčiau dėmę visam
sandariečių į tą straišnį ir aš šį
kartą tame reikale plačiau ne-
kalbėsiu.

K. J. PAULASKAS,
"Sand." Sekr.-Adm.

A. L. T. SANDAROS REI- KALAI.

Ar Išgirdom Saukiančių Balsą?

Aš tikiu, kad visos A. L. T.
Sandaros kuopos gavo atsišauki-
mus nuo mūsų garbingos orga-
nizacijos pirm., P. Žiurio, ir
rašt.-adm., K. J. Paulasko, kas-
link didessio veikimo Sandaros
kuopų. Bet ar mes visi išgirdo-
me tą atsišaukimą? Didį dalis
mūsų organizacijos narių negir-
dėjo to balso delto, kad jiems
nerūpi lankymas kuopų susirin-
kimų.

Mūsų narių tas įprotys — ne-
lankymas kuopų susirinkimų, y-
ra tiesiog prasižengimas! Yra
demoralizavimas kuopų veikimo,
kuris labai atsiliepa ant organi-
zacijos. Jau nekartą buvo rašo-
ma organe "Sandaroje" ir viso-
kiais budais buvo raginama, kad
su šiais 1921-mais metais san-
dariečiai privalome panaikinti
skolą "Sandaros" spautuvės,
bet tie atsišaukimai veltui. Da-
bar jau yra pranešta, kad kuop-
pos sukurstų prie veikimo ir pil-
no susitvarkymo su narių mo-
kestimis, idant tinkamai prisir-
uošume prie busiančio A. L. T.
Sandaros Seimo, kuris įvyks
lapkričio mėn., 1921 m., Bosto-
n'e. Šis pastarasis atsišauki-
mas turėtų pasiekti kiekvieną
narį; bet bus tokių narių, ku-
rie neišgirs nei šito, ir po senovės
dulinės be tikslo, be veikimo.
Ar ilgai tas "instinktas" pas mu-
sų narius dar viešpataus? Vy-
rai, ko laukiame? Dabar tik lai-
kas mums įsijudinti, dabar yra
proga mūsų organizacijai vys-
tytis, nes vėliaus tokių progų
neturėsime. Juk mums yra ži-
noma, kad amerikiečiai lietuviai
viens po kito apleidžia šią šalį ir
keliauja Lietuvon; kad dar kol
laikas nepervėlus, tol dar mūsų
broliai lietuviai čia gyvena di-
džiūmoje, tad yra mūsų pareiga
juos patraukti į mūsų garbingą
organizaciją ir juos supažindinti
su laisva mintim ir demokraty-
bės principais ir pažanga, kad

jie, vėliaus išvažiuotų į savo tė-
vynę Lietuvą, galėtų ten išsi-
saugoti - nepakliuti į klerikalų
žabangus, kurie ten savo šaknis
turi labai giliai įskiepinę į Lie-
tuvos kuną. Tai viena. Antra-
tuomi pačiu laiku, jie čia prigū-
lėdami prie pažangios A. L. T.
Sandaros, supras idėją ir jos
vertę, ir galės daug kuomi prisidė-
ti mums į pagelbą sustiprinti
mūsų įjegas tiek, kad jau paskui
pasilikus mums mažumoje, jau
bus galima tada gyvuoti, kad
jau turėsime savo stiprią įstai-
gą, t. y., namą ir spautuvę iš-
mokėtą, be skolų. Tada jau bus
galima daugiau pasidarbuoti
tautos ir lietuvių visuomenės
gyvenime, ar tai apšvietos, ar
kokiame kitame kultūros darbe,
ir jau be jokio atbojimo. Todėl
imkimės organizatyvio darbo,
parodykime lietuvių visuomenei,
kad mes esame vadovaujanti da-
lis lietuvių visuomenėje.

Mums yra gana didelis pavo-
jus iš klerikalų pusės, jeigu mes
nesigriebsime darbštumo orga-
nizatyvio. Mes žinome, kas
dedasi dabar Lietuvoje viešpa-
taujant klerikalizmui! Tenai
siaučia reakcija, o kas bus vė-
liaus, tai galima suprasti kiek-
vienam sveikai mąstančiam žmo-
gui. Todėl mūsų priedermė
skleisti tą idėją tarpe lietuvių
visuomenės, ypač tarpe biedno-
menės, idant stipria organizaty-
viška spēka atrėmus tą klerika-
lišką — Romos trusto akciją,
kuri yra blėdinga mūsų vidujini-
ui šalies kultūrinui, ekonomi-
nui ir politinui išsivystimui.

Klerikalai yra susiorganizavę
ir toliau tą organizacijos darbą
varo žodžiu iš sakyklų bažnyčio-
se, ir per savo spaudą, išnaudo-
ja visas galimybes, kad tik dau-
giau susigavus vargo žmonių
į savo žabangus, kuriuos jie išna-
doja stiprinimui Romos trusto.
Atsižvelgiant į tokių klerikalų
veikimą, ar mes privalome tylėti,
ir per pirštus žiūrėti? Ne! Mes
privalome tuos žmones atvesti
ant tikro gyvenimo kelio; paro-
dyti vargo žmonėms, kas jų prie-
teliai ir kas neprieteliai; ir pa-
galiaus užkirsti kelią tam kleri-
kališkui smakui lėbauti tarpe
varguolių darbo žmonių.

Todėl mes, visi sandariečiai,
privalome būti aktyviais ir lan-
kyti kuopų susirinkimus ir gil-
denti kiekvieną svarbų reikalą.
Kada nariai kurioje kuopoje
skaitlingai veikia ir lanko susi-
rinkimus, tenai matosi progresas
- veikimas. Mes gerai žino-
me, kad mūsų kuopų arba Cent-
ro Valdybos ir komitetai nieko
vieni nesidėngs nuveikti be na-
rių prisidėjimo. Ką gali reikšti
tikro vado laimėjimas? Tas pats
ir mūsų visuomeniniam veikimui.
Reikia visiems są-
ryšyje dirbti, tada tik savo dar-
bų vaisius matysime.

Norint laimėti, reikia vien-
ybės — tik vienybėje galybė. Tad,
broliau ir sesute sandariečiai,
ypatingai kuopų viršaičiai, į-
tempkime savo kaip morales,
taip ir fizines įjegas, prisidėki-
me medžiagiškai, sujindinkime
visas lietuvių kolonijas, sumuš-
kime rekordą visų praėjusių me-
tų sandariečių veikimo. Tver-
kime naujas kuopas, kur jų nėra,
prisirašinėkime naujus nari-
nius, rengkime pramogas. Viso-
kais budais, kaip tik kas gali-
me, darbuokimės mūsų garbin-
gos organizacijos labui.

Todėl visos kuopos ruoškimės,
kad galėtumėm savo darbais bu-
siančiam Seime atsižymėti, su
gerais raportais atsiskaityti.

Sermėgius.

TĖMYKITE!

Conn. Sandariečių piknikas
bus rugpjūčio 21 d., Indian Grove,
New Haven, Conn. Šiame
išvažiavime tikisi turėti Marty-
nų Yčą, kuris šiomis dienomis at-
vyks iš Lietuvos. Tad neprai-
šykite progos. Rengėjai.

Seimui Besiantinant.

Po tokiu antgalviu "Sandar-
os" No. 31-am "Sandaros"
sekr.-adm., gerb. K. J. Paulaus-
kas, gana laiku pajudina tą
klausimą, prie kurio ir aš noriu
tarti žodį.

Iki A. L. T. S. VIII Seimui,
kuris įvyks lapkričio mėnesyje,
Boston, Mass., vos beliko trys
mėnesiai laiko ir prisirengimas
jau yra reikalingas. Prie ko
mes nesirengsime, jeigu tik ren-
simės ir iš kalno, pasekmės vi-
suomet bus geros.

Pirmausia, kaip sekr. gerb.
Paulauskas mini, kad "visi san-
dariečiai iš kalno galėtų pasitar-
ti ir apkalbėti, kuriuos kandida-
tus statyti į ateinančių metų
valdybą, ir ar jie galės tinkam-
ai atlikti savo uždutį." Taigi
apie tai gerb. sandariečiai ir tu-
rėtų rimtai apgalvoti, kad išrin-
kus ir pastačius prie mus gar-
bingos organizacijos vairo rim-
tus ir kompetentiškus žmones,
kurie sugebėtų vesti organizaci-
ją pagal jos principus ir progra-
mą. Nominuodami ir rinkdami
turite atsižvelgti į tai, kad nepa-
pultų prie organizacijos vairo to-
kie žmonės, kurie buvo ir da-
yra garsūs kaip iš vardo, taip ir
iš darbų, kurie galėtų pakenkti
mūsų organizacijos augimui. Ati-
duodant savo balsą už kurį kan-
didatą, visuomet reikia pažvelgti
ir į jo praeitį, ar jis tik nėra
kuomi nors nusidėjęs visuome-
nei, ir jei tik būtų pastebima
kas nors tokio, tai reikia ven-
ti atiduoti savo balsą tokiam.
O tokių vis-gi gali atsirasti.
Antras dalykas, kuris nemažiau
svarbus, tai "Sandaros" morgi-
čiai, kurių mes dar iki šiol neįs-
tengėme išmokėti. Tiesa, nors
gana daug sumažino, bet po-
ra tūkstančių dol. dar yra užsi-
likę, kuriuos mes turėtume su
šiuo seimu užbaigti mokėti, kad
jie daugiau mūsų nekankintų,
kaip kokia negeistina liga. O
nėra abejonės, kad mes tą galė-
tume padaryti, jeigu tik mes no-
rėtume. Mes turime suviršum
70 kuopų. Jei visos kuopos, at-
siųsdamos Sandaros Seimui pa-
veikimus, įdėtų nors po 25
dol., tai jau sudėtų apie 2000 dol.
Gal būtų rasis tokių kuopų,
kuriuos atsiųs ir daugiau. Pavyz-
din, bostoniečiai perėmė seim-
e, vadydami agitaciją, kad A.
L. T. S. VIII Seimas būtų laikomas
Boston, Mass., prizadėjo
200 dolerių. Tokiu būdu jie ga-
vo viršų, Seimas nutarta laikyti
Boston'e. Nėra abejonės, kad
bostoniečiai savo prizadą išpil-
dys. Na, o A. L. T. IX Seimas
turėtų būti laikomas toje koloni-
joje, kuri kuopa prisųs dau-
giausia aukų šiam seimui. Link-
sma girdėti, kad mūsų milžinas
jau pradeda išbusti, tai yra chi-
cagiečiai. Na, o kada milžinas
pasijudina, tai visi iškelio! Aš
pilnai tikiu, kad chicagiečiai
šiuos metus jau nepasiduos ki-
toms kolonijoms, bet norėda-
mos, kad sekantis A. L. T. S.
Seimas būtų laikomas Chicago,
Ill., pasistengs visus pralenkti
ir prisųsti Seimui pasveikinimą
su kokia 300 dolerių. Tad į dar-
bą, gerb. Sandaros kuopos: kat-
ra daugiau aukų atsiųsite San-
daros Seimui išmokėjimui "San-
daros" skolų, ta kolonija lai-
mės ir sekantį A. L. T. S. Seimą.

Laiko dar yra, o budai sudėji-
mui aukų taipgi yra: 1) galima
daryti koki nors parengimai ir
skirti visą pelną "Sandaros" sko-
lų išmokėjimui; 2) pagal perein-
to Seimo nutarimą, nariai turėtų
sumokėti po 2 dol. į "Sandaros"
fondą. Ir jeigu tik mes pasi-
stengsime šiuos metus išmokėti
tą mažiukę skolą, katrą mes dar
turime, tai kitus metus A. L. T. S.
organas "Sandara" lankys
mums jau ne vieną kartą į są-
vaitę, bet mažiausia du kartu.
Atsiminkime, kad mūsų organas
"Sandara", nors vieną kartą ei-
na į sąvaitę, vienok lošia gana
svarbią rolę. Sandaros demo-
kratiški principai kas diena ran-
da vis daugiau ir daugiau pase-
kėjų, ir tokiu būdu kas diena
užkariauja platesnę dirva tarpe
pažangesnės visuomenės. Kad
Sandara demokratybės ir pro-
greso keliu žengia pirmyn, tą ge-
rai mato mūsų priešai reakcijo-
neriai klerikalai, kurie pradėjo
vesti mirtiną kovą priešais "San-
dara", perstatydami "Sandara"
ir sandariečius baisiausiai baž-
nyčios grovovais ir Lietuvos
priešais. Bet tie visi klerikalų
šmeižtai ant sandariečių, sanda-
riečių nepilips. Čia prisime-
noma mums senas ir teisingas
lietuvių priežodis: "Ir višta
prieš galą gieda." Nekitaip y-
ra ir su klerikalais. Kada kleri-
kalai pamatė, kad jų armija kas
diena pradėjo mažėti, o sanda-
riečių didėti, tai klerikalai ir pa-
leido savo šmeižtus ant sanda-
riečių, kad tokiu būdu atbai-
džius visuomenę nuo sandarie-
čių.

Bet jiems tas nepavyks. Tik
mums reikia daugiau pilietiškos
drąsos ir daugiau veikimo, o
pergalė bus mūsų. Tik pasi-
stengkime pritraukti prie San-
daros daugiau narių ir prapla-
tinti labiau savo organą "San-
dara", pasistengkime kuodaugia-
sia užprenumeruoti "Sandara"
savo giminėms ir Lietuvai, tegul
neša mus organas vis daugiau ir
daugiau šviesos į Lietuvą ir te-
gul tie šviesos spinduliai Lietu-
voje sklaido klerikalų reakcijos
miglas.
P. Jaras.

LOS ANGELES, CAL.
Liepos 15 susirinkime San-
daros 72 kuopa nutarė šeimini-
ką išvažiavimą liepos 31 d. į
Santa Monica pajūrę (beach) —
kas ir įvyko. Suvažiavę šeim-
nos susijieškojo vienos kitas ir
susirinkę prie vieno stalo, (kat-
rų čion daug yra del publikos),
ant platformos pastatytas ant
vandens ir pridengtos palmų sa-
komis pavėsiui nuo saulės. Mo-
ters apklėję staltiesėmis ilgą
stalą, apkrovę skaniai pagami-
tais valgiais, kiekviena šeimyna
sau arba susidėję valgė ir šne-
kučiavosi, taipgi mainėsi val-
giais, tuo parodydamos šeim-
ninkės, katrą ką pagamino. Prie
stalo sėdėjo apie 25 ypatos ir
per pietus buvo nutraukti pa-
veiksiai kodakais ir, jeigu nusi-
seks, tai beveik visi turės šio iš-
važiavimo atminimą. Nebuvo
užmiršta ir kuopos reikalai. Mo-
ters prirašė keturis naujus nari-
nius, o ypačingai pil. Dumšienė
uoliai tame darbavosi. Po pietų
išsiskirstė grupėmis. Kas mau-
dėsi, tai pasivažinėdami į kitas
vietas Ocean Park ir Vienie
linksminosi, o mane pil. Juozap-
avičia nusivedęs prie vandens
ant smilčių prieš saulę gerai pa-
kepino. Vakare pasiėmę jau
tuščių gurbus važiavo į namus
su užsiganėdinimu, kad puikiai
praleido dieną. Mes gi abu su
Ramanauskiene ir Juozonais,
pil. A. Valentis, katras savo au-
tomobiliu atvežė iš namų, ve-
žė toliau, parodydamas pajūrę.
Pervaziavome per Ocean Park,
Venice, Manhattan ir atvykom į
Redondo, kur paklausę koncerto
ir pažiūrėję pasilinksminimo vie-
tų, laimingai sugrįžome į na-
mus apie 10 val. Dabar esmu
mažes Atlantiko ir Pacifiko pa-
karščius ir abeji pakraščiai turi
savo savotišką gamtišką gražu-
mą. Bet kas-link biznio, tai a-
pie Pacifiko pakraščius, ypatin-
gai čion, biznierių daug laimin-
gods, nes visą vasarą oras vie-
nodas, lietai nei šalčiai nekė-
kia.
A. Ramanauskas.

LOS ANGELES, CAL.
Iš A. L. T. S. Kp. Veikimo.

LOS ANGELES, CAL.

LOS ANGELES, CAL.

Liepos 15 susirinkime San-
daros 72 kuopa nutarė šeimini-
ką išvažiavimą liepos 31 d. į
Santa Monica pajūrę (beach) —
kas ir įvyko. Suvažiavę šeim-
nos susijieškojo vienos kitas ir
susirinkę prie vieno stalo, (kat-
rų čion daug yra del publikos),
ant platformos pastatytas ant
vandens ir pridengtos palmų sa-
komis pavėsiui nuo saulės. Mo-
ters apklėję staltiesėmis ilgą
stalą, apkrovę skaniai pagami-
tais valgiais, kiekviena šeimyna
sau arba susidėję valgė ir šne-
kučiavosi, taipgi mainėsi val-
giais, tuo parodydamos šeim-
ninkės, katrą ką pagamino. Prie
stalo sėdėjo apie 25 ypatos ir
per pietus buvo nutraukti pa-
veiksiai kodakais ir, jeigu nusi-
seks, tai beveik visi turės šio iš-
važiavimo atminimą. Nebuvo
užmiršta ir kuopos reikalai. Mo-
ters prirašė keturis naujus nari-
nius, o ypačingai pil. Dumšienė
uoliai tame darbavosi. Po pietų
išsiskirstė grupėmis. Kas mau-
dėsi, tai pasivažinėdami į kitas
vietas Ocean Park ir Vienie
linksminosi, o mane pil. Juozap-
avičia nusivedęs prie vandens
ant smilčių prieš saulę gerai pa-
kepino. Vakare pasiėmę jau
tuščių gurbus važiavo į namus
su užsiganėdinimu, kad puikiai
praleido dieną. Mes gi abu su
Ramanauskiene ir Juozonais,
pil. A. Valentis, katras savo au-
tomobiliu atvežė iš namų, ve-
žė toliau, parodydamas pajūrę.
Pervaziavome per Ocean Park,
Venice, Manhattan ir atvykom į
Redondo, kur paklausę koncerto
ir pažiūrėję pasilinksminimo vie-
tų, laimingai sugrįžome į na-
mus apie 10 val. Dabar esmu
mažes Atlantiko ir Pacifiko pa-
karščius ir abeji pakraščiai turi
savo savotišką gamtišką gražu-
mą. Bet kas-link biznio, tai a-
pie Pacifiko pakraščius, ypatin-
gai čion, biznierių daug laimin-
gods, nes visą vasarą oras vie-
nodas, lietai nei šalčiai nekė-
kia.
A. Ramanauskas.

LOS ANGELES, CAL.
Iš A. L. T. S. Kp. Veikimo.

LOS ANGELES, CAL.

Liepos 15 susirinkime San-
daros 72 kuopa nutarė šeimini-
ką išvažiavimą liepos 31 d. į
Santa Monica pajūrę (beach) —
kas ir įvyko. Suvažiavę šeim-
nos susijieškojo vienos kitas ir
susirinkę prie vieno stalo, (kat-
rų čion daug yra del publikos),
ant platformos pastatytas ant
vandens ir pridengtos palmų sa-
komis pavėsiui nuo saulės. Mo-
ters apklėję staltiesėmis ilgą
stalą, apkrovę skaniai pagami-
tais valgiais, kiekviena šeimyna
sau arba susidėję valgė ir šne-
kučiavosi, taipgi mainėsi val-
giais, tuo parodydamos šeim-
ninkės, katrą ką pagamino. Prie
stalo sėdėjo apie 25 ypatos ir
per pietus buvo nutraukti pa-
veiksiai kodakais ir, jeigu nusi-
seks, tai beveik visi turės šio iš-
važiavimo atminimą. Nebuvo
užmiršta ir kuopos reikalai. Mo-
ters prirašė keturis naujus nari-
nius, o ypačingai pil. Dumšienė
uoliai tame darbavosi. Po pietų
išsiskirstė grupėmis. Kas mau-
dėsi, tai pasivažinėdami į kitas
vietas Ocean Park ir Vienie
linksminosi, o mane pil. Juozap-
avičia nusivedęs prie vandens
ant smilčių prieš saulę gerai pa-
kepino. Vakare pasiėmę jau
tuščių gurbus važiavo į namus
su užsiganėdinimu, kad puikiai
praleido dieną. Mes gi abu su
Ramanauskiene ir Juozonais,
pil. A. Valentis, katras savo au-
tomobiliu atvežė iš namų, ve-
žė toliau, parodydamas pajūrę.
Pervaziavome per Ocean Park,
Venice, Manhattan ir atvykom į
Redondo, kur paklausę koncerto
ir pažiūrėję pasilinksminimo vie-
tų, laimingai sugrįžome į na-
mus apie 10 val. Dabar esmu
mažes Atlantiko ir Pacifiko pa-
karščius ir abeji pakraščiai turi
savo savotišką gamtišką gražu-
mą. Bet kas-link biznio, tai a-
pie Pacifiko pakraščius, ypatin-
gai čion, biznierių daug laimin-
gods, nes visą vasarą oras vie-
nodas, lietai nei šalčiai nekė-
kia.
A. Ramanauskas.

WORCESTER, MASS.
Iš Sandariečių Veikimo.
Rugpjūčio 7-tą d., 1921 m., A.
L. T. Sandaros 16-ta kuopa laikė
mėnesinį susirinkimą, kuris bu-
vo L. D. D. Drg. "Aušrelės"
kambaryje, 83 Green St.

Susirinkimą atidarė pirm. V.
M. Č., po to sekė protokolos ir
visa eilė raportų ir pranešimų iš
komisijų darbuotės. Pagal rap-
ortus išduotus paaikškėjo, kad
ši kuopa veikia ir dar žada tą
veikimą kopiačiausiai praplėsti
Worcesterio kolonijoje. Buvo
išklaustas raportas F. Skliuto,
kp. organizatoriaus; kuris sava-
me raporte pareiškė, kad jis vi-
są liepos mėnesį buvo išvažiavęs
atostogon, tad neturėjo progos
savo uždutį atlikti, vienok
gerb. organiz. F. Skliutas du
nauju nariu prirašė su pora va-
landų pirm ateisiantį susirinki-
mą. Susirinkimas F. Skliuto
raportą priėmė delnų plojimu.

Kuopos pirm. V. M. Č. prane-
ša kuopai, kad jis liepos mėne-
syje taipgi užrašė 7-nis naujus
narius ir trumpoje kalboje pa-
žymėjo, kad gavimas naujų na-
rių prie A. L. T. Sandaros yra
labai lengvas, tik reikia nariams
išnaudoti progą — tai viena;
antra, reikia žmogui aiškiai per-
statyti sandariečių tikslą ir su-
pažindinti žmogų su A. L. T. S.
ros principais, tada jau bus gali-
ma kiekvieną lietuvių prirašyti
prie šios organizacijos. Toliau
pirmininkas: draugai sandarie-
čiai! jeigu aš į pusę metų galė-
jau prirašyti apie 20 naujų na-
rių, tai kodėl kiti nariai negalė-
tų tą patį padaryti? Aš pilnai
tikiu, kad visiems yra ta pati
galimybė, bet reikia turėti tam
noras. Gerb. F. Skliutas turi
pasisekimą, kodėl-gi mes visi
nesekame paskui organizato-
riaus mums duodamą pavyzdį?
Klauskite jo patarimų, kaip ge-
riau ir pasekmingiau žmones
prirašyti ir juos supažindinti su
mūsų garbinga organizacija.

Draugai, sandariečiai! šian-
dien mūsų kuopoje yra narių 50-
tis, na, jeigu mes visi tik po du
nauju nariu gausime į mėnesį,
tai su vienu mėnesiu mūsų kuop-
pa jau turėtų vieną šimtą naujų
narių, o tas visai yra lengva pa-
daryti. Todėl visi broliai ir se-
sutės sandariečiai! Pabandyki-
me ir būtina kiek kas galime
prirašyti naujų narių, nors
po vieną narį į mėnesį.

Po pirm. kalbos nariuose ma-
tėsi upas būti organizatoriais ir
net keletas narių pasizadėjo pri-
rašyti keletą naujų narių.
Atsilankė į susirinkimą sve-
čias drg. Proškievičius, iš Cle-
veland, Ohio, kuris savo trumpoje
kalboje pasveikino 16-os kp. san-
dariečius ir darė pranešimą iš
veikimo lietuvių clevelandiečių,
ypač sandariečių. Malonu, kad
mūsų draugai visose kolonijose
veikia.

Liepos mėn. 30-tą d. išvažiavo
į Lietuvą draugai sandariečiai iš
16-tos kuopos: Ant. Jasinas ir
Simanas Pačkauskas. Linkėtina
jiems geriausį pasisekimą tie-
vynėje Lietuvoje.

Šiame kuopos susirinkime ma-
žai narių buvo. Patartina
nariams tankiau lankyti susirin-
kimus, ir podragu prisidėti prie
platesnio veikimo.

Reporterio Pavaduotojas.

PITTSBURGH, PA.

Iš Sandariečių Veikimo.
Sandaros 36-ta kuopa turėjo
mėnesinį susirinkimą rugp. 7-tą,
L. M. D. svetainėje. Prirašė
keletas naujų narių. Raportus
išdavus, visi likos užgirti, kaip
tai: sutvėrimas apskričio. 36-ta
kuopa nutarė, kad Pittsburgho
Apskritys suauktų apskričio
susirinkimą ir kad duotų laiko
visoms kuopoms išrinkti atsto-
vus, (tai yra, kad garsintų kokį
mėnesį iš anksto). Toliau nu-
tarta kreiptis į Lietuvos Pasko-

Karui Siaučiant

Bočių Atmintojas

(Tąsa).

Per vasarą jų nematėme, tik žiemą, užšalus ežerui, pamatėme vietinį gyventoją laporių. Važinėjo briedžiais ir iš jų kailių turėjo apdarus. Batai juos šunų atrodė puikūs ir viliojantieji, smalsuolį europietį parodai persivežti namo. Rubai: kailiniai, kepurė ir pirštinės iš vieno ir atrodė lyg įlindę į antrą kailį. Žmonės, nors ir laukiniai, bet kurie apsipratę su kulturingaisiais ir dėvi jų rubus, nėra išskiriamai iš kitų. Ugio žemo ir judančios gyvos akys tik kiek duoda suprasti, kad tai vietinis gyventojas laporius. Mergaičių esama gan puikių, mėlynakių. Briedis vienintėlis jų turtas. Kiti laiko net po kelis šimtus. Pravedus geležinkelį, nusikėlė gyventi toliau už kokio 50 verstų nuo jo. Jiems viso to neįpratusiems lieka nepakenčiama.

Per vasarą mažai buvo civilių gyventojų. Į rudėnį artelės pradėjo važiuoti, tarp jų atsirado ir lietuvių - tremtinių. Ilgainiui pasirodė, kad nemažas lietuvių skaitlius ir nuobodus kraštas pasidarė kiek gyvenis. Išgirdę savą kalbą, išsyk fikdavomės pažįstami, ir rusai, pamatę maloniai mus kalbantiems, klausdavo, ar iš vieno kaimo esame. Mes nusijuokdavome atsakydami, kad ir rėdybos nevienu, o su kaimu kalbos negali būti. Rusai stebėjosi iš lietuvių draugiškumo ir tarpu savęs kalbėdavo, kad, girdi, lietuvių tarpe, nors ir ne vienos rėdybos, per visą laiką negirdėjome jokių barnių ar pykčio ir suėję vienas kitą vaišindavo kuo turėdamas. Sakydavo: to pas mus nėra ir musiej, įmanytų, vienas kitą šaukšte vandenio prigrįdytų. Susipratimas tarpe lietuvių taipgi buvo žymus. Noris mūsų kareivių 10 buvo, bet bendrai pradėjome veikti naudai nepriklausomos Lietuvos. Budami neblogame ekonominiame stovyje, pirmą kartą sudėjome aukos 65 rub. nukentėjusiai Lietuvai (tuokart pinigų kursas perdaug nebuvo nupuolęs), laikraščius skaitėme kuone visus einančius Rusijoje lietuvių kalba. Antru kartu rengėmės prie gausesnės aukos ir buvome nutarę 10 mūsų paaukoti nemažiau 300 rublių, bet išformiravimas mūsų batalijono ir mūsų išskirstymas suardė tą sumanymą. Kai kurie, važiuodami atostogoms pas savo gimines Rusijon ant mėnesio, skirtą auką palikdavo pas draugus, bet tik netikėtai įvykis suardė viską ir nesusižinojus su vienu kitu liko nežinoma, kaip pasielgta su paskirtais aukų pinigais ir kur jie liko perduota. Buvome sumanę sudaryti prie kuopos atskirą lietuvių sargybos kamandą, kaip jau buvo kai kuriuose pulkuose ir batalijonuose daroma, atskiros kuopos, buriai ir kitokios dalis, bet aukščiau minimi įvykiai neleido įvykinti. Centralinėje Lietuvių Karininkų Sąjungoje apie save buvome pranešę įregistruojamui sąjungon ir rupinomės stoti į ką-tik pradėtus formuoti lietuvių batalijonus, bet Rusijos pervesmė mus išsklaidė ir kiekvienas pasielgėme sulik savo nuomonės. Rusijos spalvių revoliuciją patikome dar tame krašte. Pas mus nieko tokio neįtikio. Kas Rusijoje - Petrapilyje padaryta, pas mus pripažinta ir viskas, gyvenimas praėjo ramiai, tik tiek jautėme, kad prasidėjo kai kurių ypatų užmušinėjimai, o keno tai kaltė ir kokiu tikslu, susekti negalėjom. Piliėčiai liko drąsesni, ir išgirdome mūsų sargyboms grąšinimų, už nepralaidumą per tiltus be tam tikrų leidimų ir žadėjo kokią naktį nuimti. Mes šito laukėme ir tikėjomės, kadangi atmosfera buvo tam panaši. Tų grąšinimų vaisiai tik ką nebuvo išėję blogon pusėn ir jų tikėdamiesi syki naktįje ką neišsaudėme raudonosios gvardijos savanorius. Atsitikimas buvo toksai: Užėmus bolševikams valdžią Rusijoje ir pradėjus formuoti savanorių raudonąją gvardiją, apie ją jokio neturėjome supratimo ir nežinojome, kas ji per viena, kadangi mūsų šiaurėje atėdavo suvėluotos žinios ir tos budavo neaiškios, ir neturėjome aiškių žinių, kas darosi Rusuose. Mes įsivaizdinome raudonąją armiją, kaip kokią parinktinių kareivių, puikiais rubais, raudonuose papuošaluose ir nebile kokius kareivius priimančią, užtai pas mus ant greitųjų surinkus savanorių raudongvardiečių būrelį, kuris paėmęs valdžią pradėjo daryti tvarką, mums apie tą nieko nežinant ir neturint supratimo. Budami civiliais rubais, jie pradėjo vaikščioti visur su šautuvais ir daryti kratas, ir pirmą kartą juos pamatę naktį, užėjus į vieną namą palei mūsų sargybą, pradėjome abejoti, ar tik ne ant mus nori padaryti antpuolį, kaip teko girdėti grąšinimų ir susiruošę laukėme, kas darysis toliau. Laimė, kad jie nebandė užėiti pas mus, nes butime tikrai pasitikę šuviais ir vargu koks ar but išlikęs, tik paskui į tą butą nuleidę žvalgus, sužinojome, kad tai buta raudonosios gvardijos ir visi aprimę supratome, kas ji toki. Jie, matydami mus nepaprastame stovyje, kalbėjo mandagiai ir padarę kratą grįžo namon.

Greitai bėgo mūsų dienos Laplandijoje, ir nepasijutome, kuomet užėjo žiema. Neilgai vasa-

ra netruko praužti, ir sulaukėme gan šaltos žiemos. Vasarą kankino gausybė uodų ir kitokių smulkių muselių, nuo kurių reikdavo ant veido nešioti tinklius, nes be tų nuėdavo veidą iki kraujui. Įkyrus budavo tie vabaličiai. Žiemai užstojus, ir nuo vieno bjaurybų likus liuosam, pradėjo riesti ragan šaltis, daeinantis iki 50 laipsnių. Musų sargybos butas buvo visai šaltas ir per vasarą neaptaisytas. Iš vidaus sienos niegais apdengtos, asloje ledas, taip, kad ir per istisą parą degantis geležinis pečiukas mūsų buto negalėjo įšildyti ir šalome keikdami Murmaną. Saulės nesimatė, tik po tris ar keturias valandas prašvįdavo lyg prieš saulės tekėjimą ir vėl naktis. Visą laimė, kad kaip vasara saulė nenusileidžia, taip žiema mėnulis ir jei ne ukanota, tai nors jis pašviečia. Puiku budavo mėnesienose stovėti sargyboje. Aplinkui tyla ir ramu. Išgirsi kur ištolo lojant šunis ir norį balsą, klausai ir žiuri, iš kur atvažiuos su briedžiais laporius. Jis, pamatęs tave stovinti sargyboje ant tilto, duoda vingį ir nusisuka tolyn. Bet puikiausiai budavo, kuomet šaltoje naktįje pasirodydavo and dangaus šiaurės šviesa. Išsyk pamatai ant pat savo galvos, išraityta lyg apkasai, balzanga šviesa, viename gale šviesiau, kitame tamsiau. Ji juda, mirga, mainosi, kur buvo šviesiau, lieka tamsiau, tamsesnis kraštas lieka šviesesniu, tai tirsta lyg žuvies kaulai ir besiplakdama nuo tavo galvos pradeda slinkti šiaurėn ir ten už orizonto prapuola, bekovodama su tamsa. Žiuri ir gėrėjies — taip jis puikus, nepaprastas Lietuvos gyventojui.

14. ISFORMIRAVIMAS MUSŲ DALIES.

Prieš Kalėdas išgirdome, kad neilgo išformiruos mūsų batalijoną kaip seną kariuomenės dalį ir jo vieton patastys raudonąją gvardiją. Toji diena nepoigo priėjo.

Sausio m. 5 d., 1918 m. minimoji gvardija atėjo mūsų apmaintyti ir apimti mūsų sargybas. Į ją buvo pastoję savanoriai vietiniai darbininkai, kurie dar nebuvo išlavinti, kaip vartoti ginklą, užtai mes, atidavę jiems savus šautuvus ir pradėjus jiems juos apžiūrėti, kitas net bandyti dėti šovinį, sudraudėme, kad nesizėistų nors kolei mes išeisime, kad neištikytų kokių nelaimių. Jie paklausė, liovėsi, ir mes perdavę viską žygiavome į stotį, kur lauke traukinys. Traukiniuose prabuvome tris dienas, kadangi sniegui užpusčius geležinkelį, kolei atkasė, negalėjome išvažiuoti. Sausio m. 10 d. išvažiuovome iš Ymandros, palikdami turbut amžinai tą kraštą, kurį vis-gi, nors šaltą ir skurdų, bet pamylėjau, ir kuris paliko man daug atminimų. Prieš paskutinį dieną pirmą kartą iš po žiemai pamačiau pasirodžius iš už kalnų saulutes kampaną. Ji išlindus iš užkampio pasivėlgė į mus ruošiančius apleisti tą šalį ir vėl pasislėpė, ilgai nelaukdama.

Traukinys skubėjo į Baltosios jūros uostą-Kandalakšą, ir naktį buvome ten. Batalijono štabe gavome paliuosavimą: trimis mėnesiams liudymus ir kariams keliauti leidimus, ir antrą naktį leidomės link Rusijos. Rusai važiuavo namon, linksmi ir dainuodami; kiti lietuvių pas savo gimines Rusijoje, tik buvome mes trys lietuvių, neturintieji Rusijoje nieko artimo ir keliamome į keturias pasaulio puses, patys nežinodami, kur ir neatspėdami, ką nuvažiuavę rasime. Kariams keliauti leidimą išsiėmėme iki Tiflisui (Kaukazan), reiškia — iš vieno rusų šiaurės kampo, į pietų-kitan, noris Tiflise dar nebuvome ir nieko ten nepažinojome, bet viliojo tik Kaukazo grožė, kad pamatyti jį.

Pravažiudamas per Petrozavodsko miestą sustojau jame, kad aplankyti ligoninėje savąjį sergantį brolių, kuris neišlaikęs Murmano klimato, prabuvęs 4 mėnesius susirgo ir tiek pat laiko gulė ligoninėje. Užmokėjęs vežėjui 34 rub. nuvažiuavau ligoninėn ir trumpai pakalbėjęs sunkiu įspūdžiu skyriais, važiuodamas nežinoman kraštan.

Gaila buvo skirties. Likimas, likimas! Kuomet daužausi, lyg valtis audroje ant jūros, jis už mane dar nelaimingennis tarp tų keturių ligoninės sienų, o ten Lietuvoje po vokiečių tėvai ir mažas broliukas taipgi laime nesigerėja, ir tą suprantu, gerai suprantu ir namiškių stovis neleidžia būti ramiu ir linksmu, nors save ir užmirštumei. Pralaukėme iki rytui traukinio, kuriam atėjus susigrudome į 2-ją klesą, kadangi prastesniuose 3-je klesėje nebuvo vietos. Ponačiai, važiuosieji tame vagonė, nebuvo patenkinti mūsų suėjimu, bet naujam vėjui paputų, kitaip ir medžiai šlamėjo. Tuo vagonu pravažiavome iki Petrapilui. Ankšta buvo ir troškų, praėjimas buvo negalimas, reikalui prisiejęs išeiti tekdavo lipti per žmonių nugaras, ką nemoniaai atjausdavo jame važiuosieji mokiniai ir prisiejęs eiti su baimė eidavo, lipdami per žmones, nors kareiviai ragino drąsiai stoti ant kupros ir nebijoti, nebūti bobai. Privažiavus Zvančią iš vagono daug pasiliuosavo važiuosiuųjų ir traukiniai pasukus Petrapilio link, mums važiuoti buvo laisva ir gavome atsistėsti. Į mūsų vagoną lipo vienas bjaurus kinietis, nuo kurio ištolo dvokė.

(Būs Daugiau).

ŠIRDGĖLA

PR. S. ŽMOGUS.

Medicinas studento Antano Stuobro kambarys buvo pirmose duryse ant pirmų lubų universiteto dormitorijoje. Tai parankiausias kambarys, bent kam užėiti su nieku — niekeliais. Stuobiui net kartais įkiredavu nuolatinis durų viravimas. Bet kas jo paisys! Jei kam nepatinka kur gyventi, gali sveikas išsikraustyti.

Prieš ir po egzaminų Stuobro kambarys, — tikras oficerių klubas.

Egzaminai — kinkų drebėjimas. Po egzaminų, — kaip po lytaus.

Studentai žino, kad iššauti šratai atgal į šautuvą nesugrįžta, bet laikyti egzaminai tankiai atgal sugrįžta. Neveltuo mokiniai daugiau kalba, argumentuoja po egzaminų, negu prieš.

Po abelnos anatomijos kvotimų, netiek per langus iškištos studentų kojos bei cigarų dūmų stangos, kaip gičiai, net antrąsias gatvės praeivių atkreipė atydą.

—Kaip tamsta išaiškina kraujo cirkuliaciją negimusių kūdikio? — žingeidavos p. Stuobris, dentisterijos studento p. Leono Trakėno.

—O ką? bene tamsta suklypau ant šio klausimo? — juokavo Trakėnas.

—Nežinau. Pirašiau tris puslapius — abejoju Stuobris.

—Apsčiai, anatomija, patologija ir materija medica man visomet nusisekdavo neprastai. Su chemija aš negaliu pasididžiuoti — prisipažino Trakėnas. Kiti varė terapeutikos knygas ir ginčijos už kiekvę dozu.

—Kam čia atkasti palaidotus nabašnikus? Juk egzaminai pasibaigė ir užbaigtos rupestys — perkirto p. Spaldingas, Trakėno kambarietis, kurio tėvas buvo pagarsėjęs veneriškų ligų gydytojas vakarinėse valstijose.

Amerikonai studentai paspaudė kepure nusiskubino į "base ball", o keli lietuvių pasilikome Stuobrio kambaryje.

Aprimome. Grabinė tyta. Retai taip pasitaikydavo. Tik už valandėlės Rapolas Gluosnis nuvirtęs skersai lovą pradėjo niuniuoti:

"My little girl you know I love you." And longing each day for you." Tai populiariška studentų daina, ir visi mėgsta ją dainuoti. Bet Stuobris šiuomi sykiu pasinaudojo iš progos ir vietoje pritarii Gluosniui, priešingai užtraukė:

"Vos tik mėnulis užžibėjo dangui. Tai buvo naujiena po keliolikos metų išsilygimo.

Visos dainos yra gražios, bet tėvų kalboje gražiausia skamba. Gluosnis turėjo nutilti, nes vienas prieš kelis nedasilakė.

Kaip matote, juoda kava umai tapo pabaltinta. Humoro dėlei, visi pradėjome kalbėtis lietuviškai apie senus ir busiančius reikalus. Gera pradžia...

Gi Trakėnas, rodos, to tik ir laukė. Ant laimės vienas iš studentų užmanė, kad p. Trakėnas, kaip žinomas publicistas ir beletristas, pasakytų lietuviškai iš lietuvių gyvenimo šen ir ten. Gerai! Užmanymas paremtas. Trakėnas pažvelgęs laikradin — prabilo:

—Gerbiemieji: Pavelykite man žodžiais nupiešti vaizdelį iš Amerikos lietuvių gyvenimo.

—Go ahead! — sušuko visi ir pasitaisė savo vietoje.

Trakėnui pasiulė priešakinę vietą gale stalo.

—Keli metai atgal aš išdrišau peržengti per Atlantiko vandenyną į nemirtino Kolum-

bo žemę ir lik-laiko apsistojau ant Merrimeck'o upės kranto, lietuvių kolonijoje, pas Jokubą Palšį, kuris nuomavo kambarius Mataušo Trumpoko stuboje. Ten begyvenant daug ko prisiziūrėjau, prisiklausiau. Kai kuriuos dalykus gerokai užmiršau, o kiti visiškai išdilo iš atminties. Bet paskutinių vėlykų aš niekuomet neužmiršiu. Buvo tai ukanota, šalta diena.

Mataušis basas šlaistėsi aplink lentynas, o jo įnamiai pasakojo, kaip lenkų sokolai sergėjo Kristaus grabą ir kaip vienas sokolas visai nestebuklingai prasikirto kaktą, virsdamas ant Kristaus grabo, kad net tuščia bonka sukvatavo kišeniuje. Tuo tarpu Mataušo brolelis Paulius, užkišęs ranką už šv. Barboros abrozo, ištraukė kazyras ir trendamas į stalą sušuko: "Zypkė!" Aplink sėdintieji nusišypsojo, tarytum vaikai pamatę surį motinos rankose.

Tamošius prisispaudęs smulką spirgino lietuvišką valcą ir nekantriai žiūrėjo į snaudžiančius puodus, užtūpdytus ant šalto pečiaus. Jo išalkęs pilvas matomai prisiglaudė prie nugaros, nelyginant jaunavedžiai po patalinę. Ant stalo didžiavosi mėlyno stiklo, panaši į cerkves bokštą, bonka su "drąsumo vaisiais."

Martyno ranka iškilo virš galvų ir su dviem kazyrėmis akmenio kietumu nukrito ant stalo. Stiklai ir ramūs, neplausti peiliai su šaukštais tuojaus užprestavo ir umai apleido stalą. Ant sienos senas laikrodis išskambino dešimtą valandą. Tamošius jau išrodė panašus į klausimo ženklą.

Vėjas saivališkai per neprivertas duris lindo po stalu, kur buvo sumestos keturių vyrų basos kojos.

—Vyrų, dievaži, gal bus sniego—Mataušas rangydamas basas kojas spėjojo.

—Vot, bracia, "austronomas." Tai už tokių "austronomų" Alytaus žydai po kaimus elgetauja — pasiepė Adomas.

—Beigos visos varlės kuprotos — pridūrė Martynas.

Kad atsikratyti pašiepiamus, Mataušis užtraukė maskoliškai:

—Na ulice dve kurici z petukom derutca, Dve barišni črez okoško z petuka smejuatsa...

Petras Juodis, metęs kazyras pradėjo rikdyti armoniką.

—A, kad jus kur nustaugtute su ta jus muzika — išsišiepė šeiminkė, laikydama plūtą duonos alaus stikle.

—Ar matote? Jau ir mus Keidė į bedievių virsta. Turbut jinai nori, kad ir pas mus taip būtų ramu per vėlykas, kaip pas Juozą Karvelį — patėmijo naujas įnamis.

—Kokį Karvelį? — užsigavo šeiminkė.

—Vot, ims man ir nežinos.

—Iš tiesu...

—Tai nekalta, kaip mėsininko peilis — pasiskubino Martynas.

—Ar tas, ką korte šliuba ėmė? — spėjojo šeiminkė.

—A-a! kaip kiaulė atrado tvorėje skylę, kuomet piemuo lazda šonus atkulė — pridūrė Juodis.

Tamošius pilna burna juokėsi, kaip gudas be žinios. Mat, Tamošius prisiminė, kaip jis gyveno pas kitą šeiminkę ir tankiai ją matydavo miegamam kambaryje per raktą skylę.

Čia Tamošius neiškentęs balsiai papasakojo savo patyrimus...

Vyrų garsiai juokėsi, o šeiminkė merkė, barė Tamošių ir neišsilaikius gardžiai nusikvatavo. Gi Juodis net nuo kedės nuvirtas besijuokdamas ir vis žiūrėdamas į dvylikos metų šeiminkę mergaitę klausė, ar tiesa Tamošius sakas.

Galop, Adomas nei iš šio, nei iš to užreikšė, jog pypkė esą daug sveikiau rukti, negu cigaretai. Bet Mataušis išlindo, kad laikas pusrūciauti ir eiti bažnyčion. Tuo tarpu išvalios pasivėrė duris ir tarduryje pasirodė vidutinisko amžiaus verkianti moteris.

—Kas atsitiko Missis Stepine? — užklausė Mataušas.

—Ar dar-gi jus nežinote? — užklausė prapatė verkianti moteris.

—Da jau gana tu ben? ką šie latros žino? — pasiskubino šeiminkė. — Jie nei vienas, gal, nežino, kad tavo Stepas karste guli?

—Ar Stepas mirė? Kada? — žingeidavo šeiminkas.

—Pėtnyčios naktį — buvo atsakymas.

—Amžiną jam atsilį — visi sušnabždėjo ir girtos akys per pus užsimerkė.

—Ateikite šermenysna — vos tik pro ašaras praspaudė ir išėjo.

Per duris trumpu koridoriu ją išlydėjo pypkių tirsti dumai.

—Del Dievo saldžiausio! pažinkite gėdą su tokiu čigoniku rukymu — maldavo šeiminkė.

—Ir kiaulė ruktų pypkė, bet bėda, kad apatinė lupa per trumpa — sukdamos į šalį užkrito Martynas ir paspyręs kedę į šalį išėjo iš virtuvės.

Tamošius prilaikydamas smunkančias plačias, storas kelines nužingsniavo ant antrų lubų pranešti kaimynams liudną žinią.

Kaimynai buvo nemažiau užimti savais reikalais, negu našlės.

Mat, čia šeiminkas buvo sumušęs laižybas, kad jis galys dantimis atlupti 30 bonkų į 15 minutų. Kad ir namas degtų, visi viena šeiminkas neatkreiptų atydos, nes nuo vienos minutės priklausė išlošimas ar pralošimas už dolerį bonką airiškos degtinės.

Visi įnamiai įtemptai žiūrėjo, kaip greitai bonkos be kepurų kopė iš skrynios ant stalo.

Tamošius ir užmiršo, ko jis atėjo, — išsižiojęs vėpsojo, kaip drutorius spiaudė blėkinius kamščius.

Laiko dabotojas sušuko: —Dar dvi minutes ir tik tris bonkos! Paskubėk!

Jokubas Palšis kaip įdegintą geležį pajūto prie kuno. Griebė bonką visu smarkumu ir vietoje kamščio, išslpiovė visą bonkos kaklą. Jis, išspiovēs kraujuotus stiklus, dar griebė paskutinę bonką, bet įnamiai jį sulakė. Iš to pakilo didelė ginčai; vieni tvirtino, kad Jokubas išlošė, o antri — pralošė.

SERMENYS.

Antrą valandą po pietų pasigirdo laidotuvių maršas. Gatvės užtvino žiurėtojais. Keturi vyrai išnešė ilgą karstą. Tai buvo aišku, kad pašelpinēs draugijos lavonas. Draugystės nariai buvo pasišarvavę kareiviškai. Visi buvo sustatyti į gyltas. Vienas kareivių ilgas, ilgas, o antras trumpiausiai trumpas vaikščiojo, stumdė kareivius. Galop, abu sykiu sušuko: —Kardai, rankoj! Žingsniu! Ant - tiesės! Marš!

Kareiviai susiubavo, suliuliavo, Italų benas užtraukė maršą. Čirkas patraukė link miesto. Išvažiojus Stepo lavoną po visas miesto gatves, staptelėjo prie augšto plytų muro, kurio viršuje blizgėjo auksinis kryžius, o ties durimis matėsi užrašas: "Polski Kosciol."

(Bus Daugiau).

SANDARA

THE LEAGUE

Published Every Thursday at South Boston, Mass.

by the
LITHUANIAN NATIONAL
LEAGUE OF AMERICA,
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULASKAS
Business Manager.
827 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA

Savaitinis laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SANDAROS

Prenumerata turi būti apmokama
iš viršaus. Prenumeratos metas skai-
tosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Mo-
ney Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50
" " Kanadoje " " \$2.75
" " (Užsieniuose) " " \$3.00

Entered as Second-Class Matter
January 14, 1914, at the Post Office
Boston, Massachusetts, under the Act
of March 3, 1879.

Apžvalga.

PROGRESYVIŲ ELEMENTŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

Waterbury'o Liet. Progr. Draugijų Sąjūdis konferencijoje liepos 29 d. (1921 m.) išgalvojo, kad Amerikos progresyviems lietuviams yra reikalingas susivažiavimas, kuriame turėtų būti sujungtos visų pajėgos, kad atremus atzagareiviškosios klerikalų machacijos. Sąjūdis ir atsiliepė laikraščiuose į visuomenę, ypač į pažangiasias organizacijas ir draugijas, kad jos viešai išsiryškintų, ar tokis susivažiavimas yra pageidaujamas, t. y., ar jis būtų praktiškas ir naudingas.

Daugelis organizacijų ir pavienių asmenų jau atsiliepė, ir didžiojoje išsireiškimo, kad susivažiavimas yra pageidaujamas. Kiti dvejojantiai laukia, kaip dalyką išaiškinti ir kaip nusistatys jų kaimynai. Aiškiai susivažiavimui priešingų pasirodė labai mažai. Toje mažumoje yra d-ras Graičūnas, kurio straipsnį: "Seimas! Kam ir kokių tikslų?" — rasite šiame "Sandaros" numeryje.

Kad išrišus klausimas: reikalingas ar nereikalingas susivažiavimas? reikia pažiūrėti, ką sako tie, kurie reikalauja susivažiavimo, ir ką turi priešais susivažiavimą skaitlingieji jį nereikalingu.

KAM REIKALINGAS SUSIVAŽIAVIMAS?

Klerikalai atkakliai varo kuniškiškai - ponišką politiką Lietuvoje. Amerikos lietuviečiai klerikalai, talkindami savo sėbrams Lietuvoje, da atkakliaus veikia. Jie yra stipriausi susiorganizavę ir naudodami Tautos Fondo pinigų pradėjo stiprią agitaciją, kad visai užvaldyti Lietuvą. Jie savais pinigais siunčia į Lietuvą savo organelių redaktorius su slaptomis misijomis, jie kelia beprotiškus protestus prieš vieną iš uoliausių Lietuvos veikėjų, gerb. Vileišį, neįstengdami parodyti jo nė mažiausio faktinio prasikaltimo. Jie šventas bažnyčias pavertė į purvinos politikos urvus, kur, vietoje doros ir artimo meilės, jie skelbia pagiežą ir skleidžia melus. Bažnyčion prisirenka vargšų žmonių, kurie taip darbų perkankinti, kad jie neturi laiko patys apie save apsidairyti ir patirti teisybę, ir tikisi išgrsti iš savo prablaščiaus lūpų teisybės žodį. Bet daugelis tų prablaščių virto iš kunigų į klerikalizmo agitatorius ir nesigėdina iš sakyklos ir

nuo altoriaus laiptų skelbti melagystes. Daugelis žmonių dar to nesupranta ir klauso tų melagingų pranašų, kurie prisidengę šventais rubais ir atkišę didelį kryžių (už kurio yra dar didesnis latras), gudriai ir veidmainingai politikauja, kad padarius Lietuvoje gerą buvį ponams ir kunigams. Kristus buvo didis vargšų draugas ir sakė, kad bagočiams nėra dangaus karalystės, vienok klerikalai-kunigai, pamynę po kojų Kristaus mokslą, gina Lietuvos dvarponius. Jei jie būtų Kristaus tarnai, tai jie netarnautų ponams, tik užstotų Lietuvos bežemių ir mažžemių. Neįstata, kad nors jie sakosi esą Kristaus tarnai, bet Kristus jiems algų nemoka, tik tie patys vargšai turi sumokėti algas tiems patiems kunigėliams, kurie juos nori atiduoti ponų vergijon.

Nors šie dalykai taip yra aiškūs, kad rodosi, su jais nieks apmulkinti neprivaltėtų, vienok, kaip sakėme, yra daug pavargusių gerų katalikų, kuriuos visgi sumulkiną. Reiškia, reikia butinai pakirsti veikimas tų kunigėlių, kurie iš kunigų pavirto į politikierius ir kurie iš bažnyčių padarė politines agitacijos vietas. Kadangi klerikalai yra susiorganizavę, tad reikia laisviems elementams organizuotis, nes tik organizuota spēka gali priešintis organizuotai spēkai. Jei pažangieji elementai nori susiorganizuoti, jie turi kur nors susivažiuoti — reiškia, susivažiavimas yra butinai reikalingas. Taip argumentuoja tie, kurie stoja už susivažiavimą.

Ką-gi sako tie, kurie priešingi susivažiavimui?

SUSIVAŽIAVIMO NEPATOGUMAI.

D-ras A. L. Graičūnas sako, kad jei 1919 m. Chicagos visuotinio seimo nutarimai būtų išpildyti, tai dabar nereiktų naujo seimo. Bet, anot d-ro Graičūno, tie nutarimai neišpildyti, taigi, sekant d-ro G. argumentaciją, dabar seimas reikalingas. Nesumažina Seimo reikalingumo nė ta aplinkybė, kad seimo nutarimų pildymą trukdė tam tikri "visuomenės veikėjai", kuriems anoj seimo nutarimai nepatiko. Jeigu jie trukdė, juos atidėti į šoną išrinkti kitus "veikėjus." Kaip matote, nė vienas, nė kitas d-ro G. argumentas susivažiavimo reikalingumo nepanaikina.

Kaipo susivažiavimo substitutą d-ras Graičūnas tarsi siulytų steigiamą vietinių Lietuvių Tarybų, kokia yra Chicagoje. Be abejonės, veiklios tarybos, esančios po viena centrale kontrole, būtų labai naudingos, bet kas duos tą impulsą, tą, taip sakant pastūmėjimą, kad tokios tarybos tvertųsi? Mums rodosi, kad tik visuotinas susivažiavimas galėtų sukelti visuotiną sukoncentruotą veikimą. Susivažiavimas yra labai reikalingas.

Ši nuomonė (kad susivažiavimas yra reikalingas) yra "Sandaros" redaktoriaus asmeniškai, nes A. L. T. S. Centras dar tame klausime oficiališkai neišsireiškė. Redakcija pirmiau išsireiškia delto, kad kai-kurios kuopos reikalavo redakcijos nuomonės tuo klausimu.

SUSIVAŽIAVIMUI KLIUTYS.

Kad susivažiavimas yra dideliai naudingas, vargu gali būti kokia abejonė. Bet sušaukti visos Amerikos pažangios visuomenės atstovų susivažiavimas nėra lengvutis dalykas. Tai ko ne milžiniškas darbas. Bet ir visuomenė yra milžinas, tad nuo jos kaip tik milžiniškų darbų reikia ir laukti. Didžiausia kliūtis tai stambūs kaštai, visa-

dos surišti su tokiu susivažiavimu. Bet visuomenė yra pratus panešti tokias lėšas ir nepajusti jų. Juk esti Seimai Susivienijimo, Sandaros ir t. t. ir nė danguje, nė žemėje skylė nepasidaro. Tad kodel didesnė visuomenės dalis negali ištesėti tokio susivažiavimo? Ne svarbu, kiek koks daigtas lėšavo, tik kiek jis yra vertas. Argi apgyvinimas Lietuvos nuo klerikalų ir ponų verguvs nevertas susivažiavimo lėšų? Didės organizacijos ir draugijos juk gali siųsti savo atstovus ir nepajusti skriaudos savo išdams.

KAS TURI DALYVAUTI SUSIVAŽIAVIME?

Gal sunkesnis klausimas bus, ką priimti į progresyvių gaivalų susivažiavimą. Nėra normos nusprendimui to taip elastiško termino "pažangus." Ir klerikalai, kaip vėžiai atbuli einanti į tamsių amžių praktikas, norėtų vadintis pažangiais. Kokių tad pažangiųjų gaivalus susivažiavimas turėtų atstovauti? Šis klausimas turi būti butinai išanksto nustatytas. Geistina, kad ko daugiausia nuomonių šiuo klausimu būtų išreikšta spaudoje.

"Sandaros" redakcija savo nuomonę šiuo klausimu išreiškė sekantį kartą.

DYGLIAI.

Niekas Taut. Fond. stovio taip neišaiškina, kaip kad pačių klerikalų leidžiamas šlamštas "Perkunas." Jis karikaturoje parodė, kad prie minėto Fondo niekas daugiau negali prieiti, kaip tik patys klerikalai. Reiškia, nejučiomis išreikšta teisinga mintis.

Popiežius atsišaukia į katalikišką visuomenę, kad gelbėtų badaujančią Rusiją. Kas-žin ar musų klerikalai išgirs tą popiežiaus atsišaukimą, ir neskirs iš "T. F." bent keletą tukstančių, juk vieni kitiems artymi draugai.

"Kas nieko neveikia, tą niekas nepieikia" sako lietuviškas priežodis. Tas yra šventa teisybė. Kada buvęs Lietuvos atstovas gerb. J. Vileišis su pasišventimu darbuosi, tai klerikalai jo apšmeižimui prirašė (ir dar teberašo) sieksinius straipsnius. Na, o dabartinis atstovas V. Čarneckis, jeigu tyli, niekam nie už tai gali peikti, visuomeninis judėjimas silpnas.

Klerikalai nuolatos šaukia, buk "Sandara", apšmeiždama katalikus vadina juos klerikalais. Visai ne, "Sandara" katalikus gerbia ir gerbs, o klerikalus taipgi nepatingės nutverti už apykaklės. Gi jeigu kuris nemato skirtumo tarp kataliko ir klerikalo, tai pasiskaitykite kun. Janušo leidžiamą mėnesinį laikraštuką "Vanagą."

Kunigo Janušo leidžiamas "Vanagas" klerikalus vadina širšėmis. Ir kaip pasirodo, tai "Vanagas" savo kumpu snapu atsakančiai pradėjo ardyti tų širšių lizdus.

Kas-žin kokiame laikraštyje yra garsinamos įeinančios aukos į Tautos Fondą, kad jų niekur nematyti?

Kada bolševikai pradėjo valdyti Rusiją, tai visa gerkle sušuko: Šalin buržuaziška pasaulio tvarka, lai gyvuoja proletariata diktatura! Na ir su ta savo diktatura šiandien nuvargintą rusų tautą privedė prie bado mirties.

Kada susiorganizavo "lietuviškas vaikas" vyčiai ir nutarė

į savo "abazą" primti merginas, tai tulsą poetas sekančiai apdainavo:

"Mat ir vyčiai gerai žino,
i vaikas be merginų,
Taip kaip žydas be peisokų,
Ar skilandis be česnakų."

Gi dabar buvęs vyčių seimas, kad atskyrė merginas, tai kas-žin, ar vyčiai nepradės dainuoti sekančiai:

"Oi dievuliau, ką darysim,
Kad atskyrė merginas, tai kas-žin,
Juk tai bus mums liudnios
dienos
Glousimės vieni prie sienos."

Gudas norėdamas pateisinti "T. F." rašo, buk jis nuėjęs pas užsienį reikalų ministerį Dr. Purickį ir užklauseš, ar jis žino, jog minėtas fondas teikė pagalbą Lietuvai? Gi ministeris atsakė, jog žinąs. Visgi keistas pateisinimas. Kodelgi p. Gudas neklausė ministerio, kiek aukų Lietuvai suteikia minėtas fondas, tai gal būtų gavęs aiškų atsakymą visiems.

Padubysietis.

Nuotrupos.

Rusijos bolševikai privedė Rusiją prie bado, ant bakų užsiliepę pamokslus besakydami. Prie ko prives Lietuvą klerikalai, pamokslus besakydami iš sakyklų?

Kada kun. Janušas pradėjo klerikalų šunystes nurodinėti, tai visas klerų abazas sujudo su protestais. Laimė, kad kun. Janušas yra Akrone. Jeigu būtų Lietuvoje, tai paimtų ir nukryžiatotų.

Tula gerb. "asaba", kad išryšus Kauno "izvoščikų" arklų klausimą ir podraug viešbučių patalinių, bando "ukazus" duoti centro valdybai.

Kas-žin delko socialistai nepameta apetito prie Rusijos? Seniau šaukdavo, kad Lietuva jokiū būdu negalės būti be Rusijos, bet pamatė, kad tas jųj obalsis nekaip limpa prie žmonių, tai nors retkarčiais kur nors bumtelėja. Esą, reikia neatbutinai prijungti į Baltijos Sąjungą Rusiją.

Na, broliučiai, jeigu jums Rusija taip širdyje, tai keliaukite prie "matuškos" Rusijos.

P-nas Karpavičius išleido eilių knygą "Trimitą" panašią "verpetui." Laikui bėgant lietuvių eilės pavirs tiesiog į verpetus.

"Laisvėje" tilpo nubraižyti botagai ir t. t., kas but paskalos. Apačioje užrašas: "Ar Amerikos lietuviai darbininkai pirkis buožems ginklus proletarijams smaugti?" Juk ginklai bus perkami, kad apsiginus nuo priešų. Ir visi gerai žino taip pat "Laisvė" ir josios harijotas. Iš to išeina, kad "Laisvė" ir josios braižytojas persistato proletarais lenkus. Na, darbo žmogau, pasvarstyki, kas rupi komunistams. STEINA.

ŠOKO IR DAR ŠOKS.

Worcesteryje buvo paroda. Svetimtaučiai atsižymėjo parodydami stiklo ir laikrodžio išdirbimus. Vyčiai šoko.

Clevelande buvo miesto sukaštuvės 125 metų miesto gyvavimo. Svetimtaučiai pasirodė viskuom, ką jie turi ir kas pas juos buvo prieš 125 metus. Vyčiai ir dabar šoko.

New York'e bus paroda "America's Makinkg." Svetimtaučiai pasirodys, kuom jie prisidėjo prie Amerikos išauginimo. Vyčiai ir vėl tik šoks. Jie tik šokt ir poteraiat moka, arba teisingai sakant, jie nieko nežino. Probaščius.

"Seimas!" Kam ir Kokių Tikslų?

Paskutinis Amerikos lietuvių Seimas, kuris atsibuvo Chicagoje birželio mėnesyje, 1919 m., padarė daug tarimų ir labai daug SVARBIŲ tarymų ir jei toji pati progresyvi visuomenė būtų rėmus tuos tarimus, tai šandie kur toli pirmiau būtų pažengta darbais ir nereiktų tiems patiems progresyvi visuomenės veikėjams trypčiotant vietos ir šukauti, įieskant priarymo šaukimui SEIMO. Neš atsibuvusis Am. Lietuvių Seimas matomai ne pagal jų norą tarytum padarė, todėl mėginama šaukti kitas seimas — tokis Seimas, kurs jų saumylstę užganėdins.

Štai tarp daugel tarimų, nors keletą paminėsiu, kurie tarytum nevisuome kolonijose tapo IKUNYTI. Kodel?

1) Amerikos Lietuvių Seimas sutvėrė Laisvės Varpo Fondą. Tikslas, apart pinigines, dėti visas pastangas, bendrai su visais lietuviais veikėjais tvirtinant tarp lietuvių Amerikoje valstybinį nusistatymą, kad lengviaus lietuviai sugebėtų atskirti srovinius ginčus nuo grynai valstybinių reikalų, kurie reikalai privalo būti remiami per visas srioves.

2) Am. Lietuvių Seimas pakrikdė Samozvancų Lietuvių Tarybą New Yorke ir vietoje to pagimdė Lietuvių Tarybas pagal apeliinkės, idant tuom duoti didesnę galę patiems žmonių atstovams tvarkyti reikalus. Iki šiol tik viena Chicagos Lietuvių Taryba susitvėrė, kur-gi kitos kolonijos, kaip Bostonas, Brooklynas, Baltimore, Philadelphia ir t. t. Tųj Tarybų atstovams, reikalui atsiradus daryti susivažiavimas ir tarimus. (Štai meldžiū rasti įstatų Chicagos Lietuvių Tarybos.)

3) Amerikos Lietuvių Seimas užtvirtino susitvėrusią ir gloamą: Lietuvai Gelbėti Draugiją; per Amerikos Lietuvių Dukterų Dr-ją; iš pradžios net 77 skyriai L. G. D. buvo susitvėrę, šandie pusė, o didžioji pusė sauvaliauja ir decentralizuoja tąją įstaigą, nežiurint, kad ji inkorporuota ir registruota. (Skaityk "Gydytojas", pusl. 21, No. 1, š. m.)

Tad gerb. progresyvi visuomenė! Ar negeriaus ir parankiaus butų sutverti apeliinkės Tarybų ir reikale tųj Tarybų įgaliotiniai galėtų suvažiuoti arbutiu susirašinėti ir veikti tvarkingiau? Gana jau neprasytų — samozvancų vedėjų prie musų gyvenimo vairo!

Dr. A. L. Graičūnas.

TAISYKLĖS CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS.

Įzanga.

Amerikos Lietuvių Seimas, įvykęs Chicagoje, birželio 8, 9, 10 ir 11, 1919 metų pripažino butiną reikalą lietuviams organizuotis į vietinius centrus visose didesnėse - lietuvių kolonijose Amerikoje, aprupinimui visų lietuviškųjų reikalų, užgirdamas tokias organizacijas tvirti formoje Tarybų, lengvesniam suderinimui abelo Amerikos lietuvių tautiškojo veikimo.

Chicago su apeliinkėmis, budama didžiausia lietuvių kolonija visoje Amerikoje, yra natūraliu lietuvių centru, kurio sutvarkymas į organizatyves rybas yra butinų lietuvių tautos reikalas. Atsižvelgiant į visas šitas aplinkybes ir yra tveriamas Chicago's ir apeliinkės lietuvių organizacija, kuri bus paremta ant sekančių pamatinių taisyklių.

Skyr. 1. Vardas ir buveinė.

1. Ši organizacija vadinsis: "Chicagos Lietuvių Taryba — Li-

thuanian Council of Chicago.

2. Ch. L. Tarybos buveinė bus miestė Chicago, Cook apskrityje, Illinois valstijoje, tokioje vietoje, kurią Taryba sau pasiskirs. Sskr. 2. Ch. L. T. Tikslai.

1. Chicagos Lietuvių Tarybos tikslu yra palaikymas lietuvių tautos esybės; rėmimas veikimo del išgavimo Lietuvai neprigulmingos Demokratiškos Respublikos; teikimas pašelpo nukentėjusiai nuo karės Lietuvai, ir darbavimasi del labo vietos lietuvių.

Skyr. 3. Ch. L. T. Sąstatai.

1. Taryba susideda iš atstovų nuo įvairių Chicagos apeliinkės lietuvių organizacijų. Organizacijų atstovai renkami vieniams metams.

2. Kiekviena organizacija bei kuopa turi teisę siųsti Ch. L. T. vieną atstovą; gi organizacijos su skaitlingais nariais turi teisę siųsti po vieną atstovą nuo kiekvieno šimto narių, arba didesnės to skaitliaus dalies.

3. Vietos parapijos turi teisę siųsti po tris atstovus.

4. Įvairios bendrovės turi teisę siųsti po vieną atstovą nuo šimto narių, bet nedaugiau trijų atstovų.

5. Laikraščių redakcijos turi teisę siųsti po vieną atstovą.

Skyr. 4. Tarybos Turtas, Mokesčiai ir išbraukimas iš Tarybos.

1. Ch. L. T. turtas susideda iš narystės duoklių, aukų ir pelno nuo įvairių parengimų.

2. Organizacijos, priklausančios prie Ch. L. T. moka narystės duoklių po vieną doliarį į metus, gi organizacijos su skaitlingais nariais moka po vieną doliarį į metus nuo kiekvieno narių šimto ar didesnės to skaitliaus dalies.

3. Parapijos, bendrovės ir redakcijos moka po vieną doliarį į metus nuo prisiųsto atstovo.

4. Bile organizacija, neužsimokėjusi jai pripuolančių mokesčių bėgyje dvejų mėnesių, skajtos suspenduota; gi organizacija, neužsimokėjusi narystės duoklių bėgyje keturių mėnesių skaitosi automatiškai išstojus iš Tarybos.

5. Suspenduotų organizacijų atstovai turi susirinkimuose tik patariamąjį balsą, gi išstojusių organizacijų atstovai nustoja visų privilegijų.

Skyr. 5. Valdymosi Sistema.

1. Chicagos Lietuvių Taryba valdosi nutarimais visuotinių organizacijų atstovų susirinkimų, kurie laikomi sykj į mėnesį, o reikalui prisijėjęs ir dažniau.

2. Išpildymui visuotinių susirinkimų nutarimų ir mažesnės svarbos reikalų sąryšyje su nutarimais, renkama vieniams metams pildantis komitetas iš 21 ypatos, kurin turi įeiti nors po vieną atstovą iš kiekvienos kolonijos. Vedimui reikalų iš komiteto narių renkama valdyba iš 7 asmenų.

3. Pildančiojo komiteto taipgi yra pereiga paruošti ir priduoti visuotinam susirinkimui del apsarvystymo planus busimam veikimui, taipgi ir sutvarkyti priduotos toje likmėje užmanymus.

4. Atlikimui įvairių darbų gali buti renkamos komisijos ir iš pašalinių asmenų (ne narių Tarybos).

Skyr. 6. Tarybos Teisės ir Privilegijos.

1. Ch. L. T. turi teisę rinkti aukas sušelpimui nukentėjusios nuo karės Lietuvos, persiunčiant jas ar tiesiog Lietuvon, ar per kurį nors visuomenišką fondą, ar įstaigą.

(Pabaiga bus).

AR JAU UŽSIPRENUMERAVAI "KANKLES"?

Jei ne, tai pasiskubink, nes šiandien kainuoja tik \$3.00, o už savaitės, kaip išeis ir spaudos, tai bus \$5.00. Koveiktausiai siųsk pinigų "SANDAROS" Administracijon.

Lietuviai Amerikoje

CHICAGO, ILL.
Reikia Daugiau Darbo.

Chicago mieste gyvena ke-
liasdešimt tūkstančių lietuvių,
reiškia žymiai daugiau, negu ki-
tose Amerikos lietuvių koloni-
jose. Delto turėtų būti ypating-
gas ir judėjimas. Bet priešini-
gai. Sulyginus kitų kolonijų lie-
tuvių darbuotę, pagal skaitinę,
Chicago lietuviai tautininkai
atsilikę veikime...

Nors neseniai gyvenu šitame
mieste (Chicagoje) — spėjau
palyginti su kitų kolonijų lie-
tuvių pirmynžanga. Priešasties
tos dėlei taiti maž-daug ir pa-
žymėsiu, nepaisant to, kad gal
daugelis lietuvių (vidurinės
sriovės) chigagiečiai ir įsižeis.
Bet ne tam taikausi — rašau,
kad įžeisti. Man ypatingai rūpi
tautiečių gerovė, jų idealas,
viltis ir tikslas, prie kurių žen-
gia — VISI lietuviai!

Kada Chicago lietuvių tarpe
buvo veikiančios inteligentijos,
kada laikraštis "Lietuva" gyva-
vo; kada obalsis skambėjo:
"Tautiečiai į darbą, nese priešai
nesnaudžia!" tada Chicago lie-
tuviai tautininkai dirbo išsijuo-
sę ne tik savo, bet daugiau Lie-
tuvos - Tėvynės dėlei. Ir buvo
manyta, kad tas darbas dides,
išduos didesnius vaisius, su-
trauks didesnes minias — iš-
augs milžiniška, nepergalima
tautininkų spēka. Atsitiko at-
bulai. Susidėjo aplinkybės to-
kios, kad veikliausi inteligentai
išsiskirstė: vieni išvažiavo į Tė-
vynę, kiti vėl pasitraukė į kitus
kraštus, ir t. t. Suorganizuoto-
ji spēka, kuri ypatingai susidė-
jo iš tokių žmonių, kurie pratę
remtis ant inteligentijos, pradė-
jo kriksti, nelyginant bitės, ka-
da netenka bitinėlių. Taip atsitū-
kus, be gabių ir sumanių vadų
pagelbos — "Lietuva" dienraš-
tis, kuri buvo principas tauti-
ninkų, pradėjo silpnėti. Po kiek
laiko del nelaimės, prisijėjo vi-
sai sulaukyti dienrašties, nors dar
ir buvo kapitalo išleidinėjimui.
Kada dienrašties paliovė ejęs,
žmonių apas, energija žymiai
sunyko... Tai didelis tautininkų
judėjimui smugis! Vidurinė
sriovė teko tarp kujo ir pieka-
lo.. Juos apnyko juodoji ir
raudonoji spēkos: iš vienos pu-
sės — klerikalai, iš antros —
socialistai - bolševikai, iš tre-
čios — aidoblistai ir kt. "revo-
liucijų" rengėjai. Prieš bendrą-
jį neprietelį tautininkų jėga
silpnai galėjo atmušti, ypatingai
del tos priežasties — neturint
organo (Chicagoje). Ne
vieną kartą, kiek teko regėti,
buvo bandoma lapeliais gintis.
Kiek galima atmušti užpuolikus
lapeliais, kurie bendrai puola!
Kiekvienas gali suprasti, be-
veik nieko! Laikraštis, koks
nebutų, visados žingeidiškai žmo-
nės skaito jį, ypatingai dienraš-
tį. O Chicago klerikalai ir so-
cialistai dienraščius turi.

Šiandien Chicago tautininkų
padangė tamsi. Politinis — vi-
suomeninis judėjimas silpnas.
Yra keliatas pavienių draugijų,
kurios, teisybę sakant, dirba
kiek gali, ypatingam reikalui e-
sant, tautininkų tikslams. Bet
džiūnai, dideliuose reikaluose,
prisieina kartu su klerikalais
dirbti, kurio darbo didelė dalis
tenka klerikalams. Tautininkai
lieka nuskrūsti. Pavyzdys, ka-
da buvo bandoma bendrai, su
klerikalais ir socialistais, rinkti
Lietuvos Laisvės ir Nepriklaus-
omybės dėlei aukų. Tautininkai
ir socialistai susitaikė dirbti
bendrą darbą Lietuvos gelbėji-
mo reikale, o klerikalai pastatė
griežtą sąlygą, jeigu surinktų
aukų nušimtis bus skirtas į
Tautos Fondą, tai jie, klerikalai

dirbs ir rinks aukas Lietuvai
gelbėti, o jeigu visos aukos siun-
čiamos bus į Lietuvą — pagelbą
teikti Lietuvos gynėjams-kleri-
kalai nepripažino bendro darbo..
ir atsakė rinkti aukas. Tauti-
ninkai, nors ir neskaitytingesni
budami, bet klerikalams nepasi-
davė — neprizadėjo dešimtą
nuošimtį į kunigų kontroliuojamą
Tautos Fondą... Kas atsitū-
ko? Klerikalai ne tik kad pabė-
go iš bendro rinkimo aukų, bet
"magaryčių" pradėjo varyt per
savo spaudą priešingą aukų rin-
kimui agitacija, šmeižtais nie-
kint Lietuvos prietelius — tauti-
ninkus. Tokiomis intrygomis,
kiek galėdami kenkė Lietuvos
prieteliams, sukdamo aukų rin-
kimą į Tautos Fondą, kurį kon-
troliavo kunigai, neišduoda tei-
singos atskaitos ir t. t., viliugin-
gai slepia sunaudotų aukų re-
zultata.

Tautininkai (Chicago) laik-
raščių neturi, o į kitas kolonijas
kol pasiekia žinios sąvairraščius,
paskui išdalinama visuomenei,
klerikalų intrygos prieš tauti-
ninkų darbus buna arba pamirš-
tos, arba senas įvykis visuome-
nei. Toki epizodai tvėrė ir tve-
ria didelę nelaimę vidurinės srio-
vės judėjimui.

Nuo klerikalų ir socialistų-
bolševikų intrygu Chicago tauti-
ninkai kenčia! Nors ir su di-
žiausiais norais, pasišventimu
ir darbais neskaitytingai Chica-
gos vidurinei sriovei sunku at-
sisipirti, kovot prieš juodąją ir
raudonąją gaujas, kurių prie-
šakyje stovi iš vienos pusės Ro-
mos agentai, gi iš antros — "re-
voliucionieriai."

Kad sustiprinus vidurinės srio-
vės jėgas, kad but galima at-
mušti bendrą priešą, ir be bai-
mės but galima dirbti Lietuvos
Laisvės dėlei, reikia daugiau
darbo. Tokios didelės organiza-
cijos darbo pradžia, žinoma, tu-
rėtų prasidėti iš pusės vidurinei
sriovei patarančių draugijų,
kliubų ir kitų Chicago lietuvių
organizuotų spēkų. Prie šito
darbo ypatingai turėtų prisidėti
Chicago lietuviai sandariečiai,
kurie iki šiam laikui "tykia" ve-
ikė..

Tautiečiai! Vasaros karščiai
gal trukdė idėjos darbą... Gal
mažai, arba visai neveikėm pir-
mynžangai, už taiti dovanoti-
na. Bet rudenio-žiemos laike,
kada bus ilgi vakarai, vėsus o-
ras — neleiskime laiko veltui!
Atminkime, broliai, kad mūsų
priešai nesnaus, jie dirbs, kad
apgauti, pavergti mus! Juk
mūsų viltis, mūsų tikslas netur
žut lekiančių vėjų verpetuose...
Mes turime buti kovotojai prieš
neprietelius! Nežinome, kada
mūsų broliai, iš Lietuvos, atsi-
sąuks: "Amerikos lietuviai bro-
liai, teikite mums pagelbos,
remkite mūsų kovą prieš išlau-
kinius ir vidurinius priešus!"
Jeigu busim ne organizuotoje
spėkoje, pakrikę, neturėsime ben-
dros sutarties — tuščiom ran-
kom, priversti busim atmesti
viengenių balsą... Ar mažas
but nusidėjimas? Didelis! Mes
pagelbėtume žut mūsų bro-
liams!

Todel, del įvairių priežasčių,
kurias gamina piktieji, kaipo
kerštą mums ir mūsų tautai,
Chicago lietuviams butina orga-
nizuotis, sekt pavyzdį kitų ko-
lonijų lietuvių, kurie senai jau
veikia. Daugiau reikia rengti
praktabų, paskaitų ir kt. pramo-
gų, į kurias galima susaukti vi-
suomenę.

Geriausia yra stot į AMERI-
KOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SANDAROS eiles. Šita organi-
zacija yra vienintelė Amerikos
lietuvių įstaiga, kuri tikrai gi-

na lietuvių ir Lietuvos reikalus.
O Chicagoje yra plotai dykos
dirvos, ant kurios galima tvėrt
naujų kuopų.

Į darbą, tautiečiai! lai buna
mūsų obalsiu: "Mūsų darbo vai-
siai, klerikalams ir bolševikams
pavojingi baisiai."
Baltas Varnas.

BRIDGEPORT, CONN.

Sugrįžus iš Lietuvos Stankevi-
čius, buvusis L. M. Saryšio at-
stovas Lietuvoje. Liepos 28 d.
buvo surengtas draugiškas va-
karėlis pagerbimui draugo Stan-
kevičiaus, ką tik paršgrįžusio iš
Lietuvos, kur aš ir-gi turėjau
progą dalyvauti, tikėdamasis iš-
girsti gyvas ir vėliausias nau-
jienas iš Lietuvos, nes gerb.
Stankevičius išbuvo ten suvirš
metus laiko. Pasirodo, kad jis
laikos už Lietuvos šelpimą, sako
kad labai reikalinga šelpti Lietu-
vą kaipo valstybę. Lietuvos ka-
riuomenė ir karo mokykla yra
tikroje lietuviškoje dvasioje, iš
ko galima laukti Lietuvai pa-
gelbos apgynime ir tvarkos į-
vykdimine, nes ta karo mokykla
mokina Lietuvos augančią gent-
kartę grynai lietuviškoje pat-
rijotiškoje dvasioje.

Lietuvos Šauliai ir-gi daug
gelbsti vidurinių Lietuvos prie-
šų prašalinimu ir stengias pa-
laikyti geresnę tvarką tarpe pi-
liečių. Toliau seka naš-
laičių auginimo prieglaudų į-
staigos, kurias ir-gi reikalinga
šelpti.

Pati Lietuvos valdžia, pagal jo
išsitarimo, tai nėra verta remti,
nes toje valdžioje dar viešpa-
tauja daug lenkiškumo ir stoka
tautiško patriotizmo. Abelnai
tarpe visų Lietuvos valdininkų
dar nėsanti išgaravus rusiška ir
lenkiška poniška taktika, kokios
dar jie laikos, ir iš Amerikos
pargrįžus piliečiams, maž-daug
susipažinusiems su demokratū-
škos šalies valdininkų apsiėjimu,
su paprastais piliečių reikalais,
kurie jokių išdidumų neavorto-
ja, yra nemalonu, kad Lietuvos
vadininkai apsieina kur kas ne-
mandagiai. Iš Amerikos su-
grįžusiems ir lankantiems su į-
vairiais reikalais pas valdini-
kus, atsitaiko turėti nemažai
kompliakacijų, todėl kad Ameri-
kos lietuviai ne pavartoja tokių
aukštų pargarbos žodžių, kokių
Littuvos inteligentai -pageidau-
ja.

Jie sako, kad amerikiečiai ne-
apsipažinę ikivaliai su etiketa.
Bet kada Lietuvos inteligentai
reikalauja nuo amerikiečių dolo-
rinių aukų ir valstybei paskolos,
tai tąsyk nesako, kad reikia mo-
kytis etiketos.

Taš viskas paeina nuo krik-
ščionių demokratų frakcijos,
nes jie dabartiniu laiku plačiai
viešpatauja. Bet antraip žiu-
rint į tuos visus dalykus, tai gai-
la daros Lietuvos liaudies, kad
toji supuvusi valdiškoji tvarka
neša valstybei didelį nuostolį.
Jau aiškiai pasirodo, kad tarpe
Amerikos lietuvių kyła neuži-
ganėdinimai Lietuvos valdžia ir
dabartine Liet. atstovybe Ame-
rikoje, kuri jau tulas laikas at-
vyko ir dar nieko neveikia, ro-
dos, kad visai niekas neatstovau-
ja Lietu-os. Nors gerb. atsto-
vas, V. Čarneckis ir pasirodė ko-
lonijose Liet. viešose vietose,
bet kas-žin kame priežastis, kad
jokie įspudžio į visuomenę visai
neparodo. Pasirodo, kad ko nors
stoka L. L. Paskolos ir aukų rin-
kime, sukėlimui pasekmės bus
blogos, ir nuo laiko atstovo bu-
vau, J. Vileišio likvidavimo
jau nematyti, kad kur nors bu-
tų aukų surinkta, ar L. L. Bonų
parduota. vien tik girdėti pi-
liečių balsai, kad jau nustojom
vilties šelpę kunigų ir ponų val-
džią ir jų atstovus. Lai skai-
tosi su Lietuvos piliečiais tinka-
mesnėje tvarkoje ir Amerikoje
Liet. atstovybė turėtų susidėti
iš ypatų, kurios turėtų geresnę

įtekmę į visuomenę ir užganė-
dintų visus, kas neštų didelę
naudą Lietuvos valstybei.

Tėvynę Mylintis.

CHICAGO, ILL.
"Šalin nuo Astrados!"
Grigaičiui.

Klaustum apie ką daugiausiai
kalbasi Chicago lietuviai, iš-
girstum "Apie "Naujienas". Ir
lapeliai ir kalbos apie "Naujie-
nas." Tokie ir kitokie, visi, do-
mėjasi, kas su jomis bus— ka-
da jos mirs, kiek dar mėnesių
gyvens. Darbininkai keikia
"Naujienas," kad jos esančios
jų skriaudėjos ir mulkintojos.
Girdi, vieną rašo, kitą daro —
... darbininkų uniją
unijistus mėto laukan iš darbo ir
šamdo iš d. "Draugo" spaustu-
vės neunijistai. Vot! — kad at-
ėjo gadyne: darbininkų laikraš-
tis lupa savo darbininkams kai-
lį ir kužda: "tu, broliau, tylėk."
Bet pastarieji netyli, dagi nes-
nai buvę karšti draugai ima vi-
sa jėga rėkti ir sakyti, kad
"Naujienoms" anaip toli nerupi
darbininkų reikalai, kad jos be
senso tą patį mala ir mala: šian-
die Leninas ir Trockis, rytoj
— Trockis ir Leninas ir vėl nuo
galo. Ešą tai pagežos liejimas
ant bolševikų, daugiau nieko ir
tas jokios naudos neduoda. Už
tai chigagiečiai ir pyksta ant
"Naujiečių" ir jų bosų. Kar-
tais gal ir perdaug pyksta.

Štai rugpiučio 7 d. "Naujie-
nos" turėjo pikniką ir jų re-
daktorius Grigaitis buvo pasi-
ruošęs duoti "pamokslą" pikni-
kan susirinkusiems. Ir tas pri-
sirengusiam kalbėtojui rodės
(Taša ant 8 pusl.).

Pajieškojimai

PAJIEŠKAU mano tikro bro-
lio Antano Grubinsko, paeinan-
čio iš Lietuvos: Kauno rėdybos,
Panevėžio pavieto, Biržų val-
sčiaus, kaimo Klausčių, sumus
Petro Grubinsko, nieko apie jį
nežinodamas, neturintį tėvai ir
brolis šaukias prie tamstos, pra-
šydami atsakymo po šio antra-
šu: **Kaunas, geležinkelio stoties
kirpėjas, Vladas Grubinskas, ar-
ba Biržai, kaimas Klausčių,
Petras Grubinskas.**

PAJIEŠKAU savo parapijono
Antaną Urboną, sakės, kad ne-
senai pribuvęs iš Lietuvos, ir
prasišalinęs greitai. Sakės pa-
einąs Kauno pavieto, Bietyga-
los parapijos, kaimas Diržionių.
Kairės rankos bievardis pirštas
su spaugu, taip išrodo, kad bu-
vęs įžeistas. Aukštas, tamsus,
nuvirbusių, smailių strienų. Pa-
liko moterę beverkiančią šliubi-
nį žiedą išnešę. Tai tau lietu-
viškas burdingierius.

S. JOCIUS.

P. O. Box 459, Hudson, N. Y.

Aš Edv. J. Pulokas pajieš-
kau savo giminių, gyvenančių
Amerikoje: Aleksandro ir kitų
Julokų, paeinančių iš Lietuvos
Bagužiškių kaimo, Pabaisko pa-
rapijos, Ukmergės apskr. ir
Zeno Augusto, paeinančio iš Pa-
baisko parapijos, Ukmergės ap-
skr. Gerb. gimimės, malonėkite
atseišaukti į šį mano pajieškoji-
mą, nes aš labai malonėčia susi-
žinoti su savo giminėmis, gy-
venančiais Amerikoje. Ir dar
aš esu gavęs per laiškus daug
naujienu iš Lietuvos nuo dedžių
Stasio ir Petro Pulokų ir kitų
giminių.

Atsišaukite šiuo antrašu:
EDV. J. PULOKAS,
132 Pine St., Elizabeth, N. J.

KAM KENTĖTI?

Raumatismas, neuralgijos ir raumenų
gėlimai greitai nustoja, jeigu patirni su

ANCHOR PAIN-EXPELLER ANCHOR

Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofiso.

Žiurėk, kad gautum tikrąjį-garsųjį per
daugiau kaip 50 metų.

Reikalauk, kad turėtū įkaro (Anchor)
Vaizbaženklį.

Pajieškojimų Reikale.

Tulas laikas atgal "Sandara-
je" buvau pranešęs apie pajieš-
kojimų kainas, bet matyt, kad
nevisi atkreipė domą į tai. Da-
bar vėl gauname daug laiškų su

klausimais, kiek kaštuoja pa-
jiekėjimai pataalpinti. Tad šiuo-
mi visiems pranešame, kad pa-
jiekėjimus dedame po 50c. Už
SYKĮ, o sandariečiams ir "San-
daros" skaitytojams už dolerį
garsiname TRIS sykius.

DAR VIENAS IŠVAŽIAVIMAS DIDŽIAUSIAS

RENGIA A. L. T. SANDAROS CONN. APSKRITYS

NEDELIOJE, RUGPIUCIO - AUGUST 21 D., 1921

INDIAN GROVE PARKE

PALEI SAVIN ROCK,

NEW HAVEN, CONN.

Prasidės 10 val. ryte ir trauktis iki vėlumai.

GERBIAMIEJI:—

Šis išvažiavimas bus vienas iš puikiausių, kadangi per vi-
są vasarą prie jo yra gerai prisirengta. Bus platus progra-
mas, kurį išpildys New Britaino "Varpo" choras ir kiti chora-
net iš Mass. valstijos. Taipgi bus duetų, kvartetų, deklamaci-
jų ir t. t. Žodžiu sakant šis išvažiavimas bus lyginai, kaip
Lietuvoje kermošius, kokio Conn. valstijoje dar nėra buvę. Taip-
gi dalyvaus kaipo kalbėtojai visa Sandaros Centro Valdyba ir
keletas įžymių veikėjų iš New Yorko. Tad nepamirškite visi
atsilankyti ant šio didelio kermošiaus. Įžanga 10c., šokių tikie-
tas 15c.

Širdingai visus kviečia,

RENGEJAI.

Telef. Watkins 2142.

Pirmas ir Vienintelis Tikras Lietuvų BANKAS Rytinėse Valstijose

Baltic States Bank

KAS MANO KELIAUTI LIETUVON ir nori turėti
gerą kelionę, draugišką ir teisingą patarnavimą Ameriko-
je, ant laivo ir Lietuvoje, LAI KREIPIASI Į BALTIC
STATES BANKĄ.

KAS SIUNČIA PINIGUS LIETUVON, ar pašelpos
giminėms ar pats, ketindamas keliauti, ar bizniui — pir-
kimui ukės ar pasidėjimui Lietuvos Bankuose, ir nori,
kad pinigai būtų teisingai, be nuostolių ir greitai prista-
tyti, — BUTINAI LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES
BANKĄ, kurs persiunčia Lietuvon pinigus greičiausiai
ir teisingiausiai.

KAS NORI PASIDĖTI PINIGUS NUOŠIMČIAMS ir
gauti 4 dol. nuo šimto, nuošimčius priskaitant prie su-
mos kas mėnuo, — LAI SIUNČIA DEPOZITUS Į BAL-
TIC STATES BANKĄ per paštą, Money Orderius ar-
ba banko čekiais.

KLAUSKITE DRĄSIAI INFORMACIJŲ — MES
GREITAI IR MIELIAI ATSAKOME Į LAIŠKUS.

PARDUODAME LIETUVOS LAISVĖS PASKO-
LOS BONUS IR IŠMAINOME PASKOLOS BONŲ KU-
PONUS.

BALTIC STATES BANK,

294 Eighth Ave.,

New York, N. Y.

DOVANOS!

TIK PER 22 DIENAS

Kas prisirašys prie Sandaros arba užsiprenumeruos
"Sandarą" ir užsimokės iškalno už visus metus \$2.50
nevēliau, kaip iki 22 d. rugpiučio, tai gaus dovanų didelę
ir labai puikią knygą "ŽMOGAUS PAREIGOS" vertės
\$1.00. Tad pasinaudokite šia puikia progą. Siųskite pi-
nigus sekančiu antrašu:

"SANDARA"

327 E Street,

So. Boston, Mass.

LIETUVOS PILIEČIŲ SAJUNGA

(Lithuanian Citizens Assoc.)

Liepos 13 d., 1921 m.

Gerbiamieji Piliečiai:—

L. P. Sąjungos 1-masis susi-važiavimas yra padaręs nutarimą organizuoti Lietuvių Piliečių Skyrių, jei kur susidarytų užtektinas Lietuvių Piliečių skaitlius, sakysim, nuo kokio desetko narių. Tam tikslui išrinktoji konstitucijos komisija patiekė nedidelį statutą, kurio vieną nuorąšą čionai mes tams-tai prisiunčiame. Meldžiame savo skyriaus susirinkime šitą klausimą pakelti ir apsvarstyti. Jeigu tamstų skyriaus nuomone būtų galima Lietuvių skyrius sutverti, tai galėsite išrinkti tam tikrą organizacijos komisiją, sakysim iš kokios 3 narių ir pavesti jiems suorganizuoti Lietuvių Skyrių. Toksai skyrius turi savo atskirą numerį iš Centro ir atskirą savo Valdybą nuo vyrų Piliečių Skyrių. Kaip veikia tokiai skyrius susiorganizuos, meldžiame apie tai pranešti L.P. Sąjungos Centran, 370 7-th Ave., New York City.

Taigi meidžiame greitai pasidarbuoti, nes jau yra daugelis atsišaukimų nuo pavienių moterų, besitariančių, ar toki skyriai yra tveriami. Neuzilgo baigsis vasaros sezonas ir prasidės mūsų vidurinė politikos ir kultūros darbuotės. Vienas iš gražiausių pasidarbavimų bus turėti kiekvienoje kolonijoje skyrius Lietuvių Piliečių, kurios eis ranka rankoje su visais lietuviais piliečiais besitariant už didelį idealą — Lietuvos nepri-gulmybę.

Su pagarba,
Lietuvių Piliečių Sąjungos
Vyriausia Valdyba.

AMERIKOS LIETUVAIČIŲ PILIEČIŲ PLOTVARMĖ.

Mes, Amerikos lietuvaitės, iš-eidamos iš nusimanyto, jogei Lietuvos Respublikai įsikurus ir lietuvų tautos žmonėms įgyjus savo pilietybės teises, neapribuotas rasės, lyties nę tikybos savybose, esame giliausiai įsitinkę, jogei nuo šio laiko yra švenčiausia pareiga Amerikos lietuvaitėms stoti į plačiausią pagalbą Lietuvos valstybei ir delto mes stojame į Lietuvių Piliečių Sąjungą, pasibriedžamos sekancius mūsų darbuotės kelius:

I. Tautos klausime: Mes tikime, kad Lietuvių Tauta yra atskira nuo visų kitų tautų ir grynai, pati per save tauta, su ypatingomis savybėmis, ir delto mes reiškiam, jogei Lietuvos valstybės platumui pamatan dedasi tiktai lietuvų rasė.

II. Šeimynos klausime: Mes tikime, jogei lietuvų tautos ir Lietuvos valstybės ateitis yra išauklėjime sąmoningų piliečių, ir kadangi moteris yra vyriausia auklėtoja, todėl mes pasireiškiam auklėti mūsų gerkartę grynę lietuvų tautos demokratybės dvasioje, įkvėpiant Lietuvos valstybės pilietybės sąmonę ir krikščionybės dorą.

III. Draugijos klausime: Mes tikime, jogei draugijos tobulumas vyksta tiktai bendroje visų piliečių darbuotėje, todėl mes reiškiam, jogei mes einam visuomenėn prieš drauginio darbo visais tais keliais ir visomis tomis teisėmis, kuriais eina kiekvienas lietuvis pilietis.

VI. Politikos klausime: Mes tikime, kad lietuvų tauta ir Lietuvos valstybė galės bujoti ir klestėti tiktai kiekvienam lietuviui piliečiui aktyviškai dalyvaujant politikoje, todėl mes reiškiam eisi į politikos lauką bendrai su visais piliečiais ir visomis pilietybės teisėmis stengsimės naudotis.

V. Darbo klausime: Mes tikime, kad moteris turi lygias teises prie visokio protiško ir fiziško darbo draugijoje ir prie vienodo su visais piliečiais už darbą atlyginimo, todėl kur tik moteris eis dirbti už algą, mes reiškiamės visuomet lygaus atlyginimo reikalaušiai.

VI. Šeimynų atsinešimuose: Mes tikime, kad vyras ir moteris sudaro valstybėje šeimynos vienetą, ir todėl mes stengiamės plėtoti nuomorę, kad tarpe vyro ir moteris turi bujoti giliausia viens kito pagarba, ištikimybė ir šeimynos grynybė.

Situos mūsų darbuotės kelius užbrizę, mes juos vyksime sekanciais budais: kursime Lietuvių Piliečių skyriaus, ar tai paskiromis Lietuvių grupėmis, ar tai bendruose skyriuose prieš esančių vietose Lietuvių Piliečių Sąjungos skyrių; organizuosim šiais pagrindais lietuvautes; steigime švietimo kursus, paskaitas, pamokas, rengsime prakalbas, pasikalbėjimus ir diskusijas; plėtosime Lietuvių judėjimą raštais į laikraščius, brošiuromis ir atsišaukimais; rinksime literaturą ir knygelių moterų ir mergaičių padėti ir pašaukimą keliaujančias; rengsime pamokas Lietuvių jaunuomenei priruosti ją prie įvairių moterims reikalingų pašaukimų ir ypač prieš mergaičių ateinančio šeimyniško gyvenimo; organizuosime vaikelių skyrius jų mokinimui ir gražių žaidimų bei papročių įauklėjimui; kreipsime domę į padėti našlių ir našlaičių ir apskritai į darbus plačiosios labdarybės; visus savo viešuosius darbus veiksime kuoarčiausiam kontakte su Lietuvių Piliečių Sąjunga Amerikoje ir su Lietuvos Respublikos tautiniais idealais. Mūsų obalsis bus:

"VISKAS AUGSTAS IR PRAKILNUS LIETUVAL"
Komisijos narės:
(Pasirašo) P. Glemžytė,
(Pasirašo) K. Širvydienė.

**AMERIKOS LIETUVAIČIŲ
PILIEČIŲ SAJUNGOS
STATUTAS.**

I. Vardas.

1. Ši organizacija yra vaidinama: AMERIKOS LIETUVAIČIŲ PILIEČIŲ SAJUNGA (Angliškai: LITHUANIAN WOMEN CITIZENS ASSOCIATION OF AMERICA), veikianti arčiausiai susiliečiant su Lietuvių Piliečių Sąjunga ir jos vyriausiuoju statutu besivaldanti.

II. Tikslas.

2. A. L. P. Sgjungos tikslas, be to kas jau išreikšta vyriausiam statute yra: jungti visos Amerikos lietuvaitės į vieną Sgjungą, kurios gyvenimo pamatan yra dedama patriotinė, demokratinė ir sąmoninga valstybės pilietybė, stovinti aukščiau visokių partijų.

III. Darbuotė.

3. Sekant tuo, kas yra pareikšta vyriausiam statute ir A. L. P. Sąjungos plotarmėje, šios organizacijos darbuotė bus sekanciais keliais vedama:

a) tveriami nauji ir nuolat didinami jau esantieji Lietuvių Piliečių skyriai;
b) laikomi reguliarus mėnesiniai susirinkimai, kuriuose atliekama paprastoji skyrių darbuotės peržvalga ir briežiama nauji planai, idant kuodaugiau Lietuvių Piliečių šion organizacijon įregistruos;

c) rengiama tam tikri apšvietos susirinkimai, prakalbos, paskaitos, pamokos ir pasikalbėjimai apie visokius gyvenimo srityse iškilančius moterų klausimus ir apie Lietuvių pilietybės pareigas ir teises;

d) steigiama kursai mokiniams (rašto ir profesijų), motyrybės ir šeimynybės pareigų, namų dabos, namų sveikatos, naminių darbų ir visko, kas mo-

teries gyvenime gyvaisiais klausimais prisistato;

e) paruošiamos ypatingosios pamokos jaunoms lietuvaitėms, kad jas apšvietus ateinančiais staugimo ir moterybės bei motyrybės klausimais;

f) taisoma padorių pasikinsiminimų savybės vakarėliai, kuriuose jaunuomenė mokinama gražių, kultūrinių vaidinimų, dainų, monologų, grajų, šokių ir žaislų;

g) rupinasi savo apielinkės ir visos tautos labdarybės reikalais, kuriuo tikslu taisoma bazarai, aukų rinkiaivos ir tam lygios vargdienių šelpimo išmonės;

b) leidžiama moterų švietimui literatūra;

i) veikliai dalyvausime visuomenės ir politikos darbuotėje per vietų ir visos tautos rinkimuose.

IV. Organizuotė.

4. A. L. P. Sąjungos skyrius susidaro, kur yra bent dešimts tam tikslui pasireiškusių Lietuvių.

V. Narių Cenzas.

5. A. L. P. Sąjungos narė gali buti kiekviena pilno amžiaus (71 metų) lietuvaitė nežiurint kokioje šalyje bus gimusi, ar ji bus mergina ar moteris, taipgi be skirtumo, kokio bus tikėjimo ar politinių pažvalgų.

VI. Skyriaus Valdyba.

6. A. L. P. Sąjungos skyrius valdosi vyriausios Lietuvos Piliečių Sąjungos statutu, kiekvienas naujas skyrius, gaudamas sau numerį iš Centro.

Skyrius savo viduje išsirenka Pildomąją Valdybą iš 5-kių direktorių, kurie savo pareigas pasiskirsto sekanciai: Pirmininkas, Pirmininko Pavaduotoja, Protokolų Raštininkas, Turtų Raštininkas ir Išdinininkas.

Reikalui esant renkama nuolatinės ir tuolaikinės komisijos.

KOLONIJŲ DOMEI.

PASKOLOS REIKALE.

Paskolos Komiteto posėdis buvo liepos 23 d., aštuntoje valandoje vakare, Finansų Misijos Raštinės kambariuose, New Yorke.

Posėdin pribuvo sekanti nariai:

J. Tareila,
J. B. Šalunas,
A. B. Strimaitis,
V. P. Mačiulis ir
A. Staknys.

Taipgi Lietuvos atstovas gerb. Čarneckis ir Finansų Misijos Reikalų vedėjas Dr. Bielskis.

Kadangi reikalaujama šesų narių kvorumo sudaryti, todėl formalio posėdžio buti negalėjo.

Padaryta abelnas pasitarimas, o nutarimai jeis galion tik nepribuvusiems komiteto nariams sutinkant.

Dėlei kai-kurių priežasčių, ypač dėlei sunkumo su kalbėtojais, vajuus bus daromas palei valstijas, arba palei tų valstijų dalis. Pirmiausiai visos pajiegos bus koncentruojamos Pensylvanijos viduryje, kuriam prakalbų maršrutas jau yra skelbiamas. Rugsėjo pradžioje bus smarkiai pavaryta Chicagoje ir apielinkėse. Apie tą laiką, tai yra rugsėjo pradžioje, Chicago atlanks Lietuvos atstovas, gerb. Čarneckis, todėl chiegičiai yra kviečiami tam laikui gerai prisirengti. Iš Chicago gerbiamas atstovas atlanks Cleveland, Detroit, Pittsburgh ir gal but Rochester, kur manoma bus milžiniškos prakalbos surengtos. Šios visos kolonijos prie pirmos progos turėtų su Misijos raštine susižinoti ir apie laiką susitarfi.

Nors vajuus bus daroma palei kai-kurias valstijas, vienok visos kolonijos yra kviečiamos, ant kiek aplinkybės pavelijs,

vaju pradėti nuo rugpiučio pradžios, o smarkesnis vajuus bus visose iš eilės padarytas.

Kolonijos naujai į apygardas padalyta ir visoms kolonijoms kvotos nustatyta. Čia paduodame apygardų, kolonijų ir jų kvotų pilnas sąrašas:

1. New York Apygarda.

Kolonijos vardas.	Kvota.
Amsterdam	\$5,000
Albany	300
Binghamton	1,000
Bronx	500
Herkimer	500
Hoosick Falls	500
Long Island	1,000
Rochester	4,500
Schenectady	1,000
Watervliet	300
Brooklyn (4 stot.)	10,000
Maspeth	600
New York City	950
Niagara Falls	1,300
Utica	1,000
Yonkers	1,000

2. New Jersey Apygarda.

Bayonne	1,500
Elizabeth	5,000
Jersey City	1,000
Kearney - Harrison ir Treton	500
Linden	300
Newark	5,000
Perth Amboy	500
Paterson - Passaic	300

3. Connecticut Apygarda.

Ansonia	3,000
Bridgeport	3,000
Bristol	500
Hartford	5,000
Meriden	400
New Britain	6,000
New Haven	5,000
So. Manchester	300
Stamford	1,000
Thompsonville	1,000
Torrington	1,000
Union City	2,000
Waterbury	10,000

4. Boston Apygarda.

Boston (2 stot.)	12,000
Cambridge	2,000
Haverhill	500
Lincoln, N. H.	700
Newiston	1,000
Lowell	1,000
Manchester, N. H.	1,000
Rumford, Me.	600
Brocton ir Montello	3,000
Baldwinsville	200
Brighton	1,000
Lawrence	3,000
West Lynn	600
Norwood	2,000
Nashua, N. H.	1,500
Providence, R. I.	2,000

5. Worcester Apygarda.

Athol	1,500
Greenfield	500
Holyoke	1,000
Northampton	600
Pittsfield	300
Easthampton	300
Gardner	1,000
Westfield (2 stot.)	1,000
Worcester	1,000

6. Philadelphia, Pa.

Baltimore, Md. (3 stot.)	10,000
Philadelphia ir Richmond (3 stot.)	15,000
Chester	1,000
Easton	600
Reading	500

7. Rytinė Pensylvanija.

Duryea	1,000
Edwardsville (Kingston)	3,000
Forest City	1,500
Miners Mills	1,000
Plymouth	2,000
Pittston	5,000
Scranton (3 stot.)	8,000
Sugar Notch	600
Wanamie	500
Wilkes Barre	5,000

8. Centralinė Pensylvanija.

Cumbola	200
Frackville	1,000
Freeland	500
Girardville	1,000
Gilberton	1,000
Hazleton	1,000
Kulpmont	500
Jahanoy City	5,000
Minersville	1,000
Mt. Carmel	3,000
New Philadelphia (Silver Creek)	2,000
Palmerton	300

Shenandoah	10,000
Shamokin	500
St. Clair	500
Tamaqua	1,000
9. Vakarinė Pensylvanija.	
Bentleyville (Elzworth)	500
Bridgeville	500
Braddock	
Ambride	500
Donora	300
Duquesne	500
Homestead	1,500
W. Pittsburgh (Sheridan)	
McKees Rock	1,000
Pittsburgh (2 stot.)	10,000
E. Vandergrift	

10. Cleveland Apygarda.

Akron	500
Cleveland	10,000
Columbus	200
Cincinnati	200
Dayton (2 stot.)	500
Zoungstown	500

11. Detroit Apygarda.

Detroit, Mich.	6,000
Grand Rapids	1,000

12. Chicago Apygarda.

Bridgeport (4 stot.)	10,000
Town of Lake (3 stot.)	10,000
18th ir Union Ave. (2 st.)	5,000
West Side	5,000
North Side	3,000
Brighton Park	4,000
Roseland	3,000
West Pullman	1,000
St. Charles	5,000
Aurora	500
Cicero	5,000
Chicago Heights	1,000
Gary, Ind.	1,000
Ind. Harbor, Ind.	5,000
Kewanee	500
Melrose Park	4,000
Rockford	1,000
Rockdale	500
So. Chicago	1,000

13. Wisconsin Apygarda.

Waukege	3,000
Geloi, Wis.	500
Kenosha, Wis.	5,000
Wilwaukee, Wis.	1,000
Rhineland	500
Racine	4,000
Sheboygan	2,000
Thorp	500

14. Vakarų Apygarda.

Spring Valley ir Apie linkės	1,000
Kansas City, Kans.	500
St. Louis, Mo.	500
Seattle, Wash.	1,000
So. Omaha, Neb.	1,000
E. St. Louis	1,000
Springfield (2 st.)	1,000
Sioux City, Ia.	1,000
Los Angeles, Cal.	1,000

Kaip matoma iš virš tilpusio sąrašo, jog Harrison, N. J., Paterson, N. J., Worcester, Mass., Braddock, Pa., E. Vandergrift, Pa. kvotos nepraskirtos, todėl, kad joms teko garbė pirmutinėms savo kvotą išpildyti. Vienok šios darbščios kolonijos irgi yra kviečiamos prieš šio vajuus prisidėti, pačioms sau kvotą pasiskirti.

Kolonijos, kuriose dar Paskolos stočių nėra ir kuriose butinai reikia sudaryti:

Hudson, N. Y.	
Burlington, N. J.	
Branford, Conn.	
Tilden, Ill.	
Saginaw, Mich.	
Indianapolis, Ind.	
Port Washington, Wis.	
Springfield, Mass.	
Clinton, Ind.	
Wilburton, Okla.	
Takoma, Wash.	
Collinsville, Ill.	
Dorisville, Ill.	
Benton, Ill.	
Cedar Rapids, Ia.	
Mason City, Ia.	
Des Moines, Iowa.	
Moline, Ill.	
Ashland, Wis.	
Yonkers, N. Y.	
Madison, Ill.	
Port Chester, N. Y.	
San Francisco, Cal.	

Šiose kolonijose randasi nemažai lietuvų, todėl arčiausiai esančios paskolos stotys privalo skaityti sau už priedermę ten paskolos stotis sudaryti. Taipgi beabejo čia įvardytose

kolonijose randasi vienas kitas darbuotojas, todėl prašoma tuojau su Misijos raštine susižinoti ir pasirupinti stotį sudaryti.

Lietuvos Finansų Misija,
Paskolos Skyrius
370 Seventh Ave.,
New York City.

Liepos 29 d., 1921 m.

Protokolas.

Amerikos Lietuvių Susižiavimmo, Washington, D. C., Gegužės 30 ir 31, 1921.
(Pabaiga).

Whereas, Lithuania is a separate political entity, entirely independent of foreign control, and has been recognized as de jure independent by many and de facto by the remaining of the principal European powers, and a request for recognition by the United States of America is now pending before the Secretary of State, and be it

Resolved, that the Lithuanian Convention, pending the decision of the Government of the United States upon the request of the Lithuanian Government for recognition, address to the Honorable Secretary of State a request for the immediate appointment of a Consul to Lithuania, setting forth the reason for such request, and be it further

Resolved, that a copy of said letter be sent to each of the Senators of the United States and to each member of the House of Representatives."

Susižiavime iškilo klausimas Lietuvių Piliečių Sąjungos, kurios sutvarkymas ir jos globoje esantis Valstybinis Fondas, per kurį Lietuvos gerbuviu besirūpinantys Amerikos lietuviai visos savo aukas Lietuvai pradėjo siųsti, sukėlė taip daug nepamatuotų komentarų ir užsipuldinėjimų, iš tam tikro mus išseivijos abazo. Iš kalbų pasirodė, jog Lietuvių Piliečių Sąjunga netik kad niekur ir niekadose nekenkė Lietuvos Valstybės reikalams, bet nuo pat jos susitvėrimo pasižymėjo didžiausiu pasišventimu Lietuvos Bonų parduavinėjime, aukų Gynimo Komitetui, Šauliams ir kitoms Lietuvos įstaigoms rinkime ir panašiuose patriotiškuose darbuose, ir kad visa tą kontr-agitacija buvo nesupratimo arba blogų norų vaisiumi. Po visapusiškam apsvarstymui, Susižiavimas vienbalsiai priėmė Lietuvių Piliečių Sąjungos vice-pirmininko, Adv. Bagočiaus, pasiulymą, rezoliuciją:

Dėlei Registracijos Lietuvių Piliečių Amerikoje.

Kadangi dabar ir per artimus laikus ateityje Lietuvai yra ir bus reikalinga piniginė pašalpa netik apsigynimui, bet ir šalies rekonstrukcijai, ir tokią pašalpą suteikti gali dabartiniam laikui tiktai Amerikos lietuviai, ir kadangi tą šelpimo našta iki šiol nešė tiktai maža dalelė Amerikoje gyvenančių lietuvų, o dideliosios minios mažai kuomi prie to teprisidėjo, nors savo lietuviškumu giriasi ir nuo pilietystės arba į Lietuvą sugrįžti neatsisako, tai šis Susižiavimas užgria mintį, kad kiekvienas Amerikoje gyvenantis lietuvis turėtų užsidėti sau kas metai pagalvint mokestį Lietuvos reikalams bent \$3.00, nes tokia mokestis nę vieno nepaspunkintų, o Lietuvai būtų didesnė metinė pagalba, negu iki šiol Amerikiečiai visomis savo pastangomis galėjo suteikti. Idant tokia pagalvinių rinkliava būtų sistematingai sutvarkyta ir surinkti pinigai pilnai Lietuvai patekti, visiems Amerikoje gyvenantiems lietuviams yra patariama likti nariais Lietuvių Piliečių Sąjungos, kuri gyvuoja

ir veikia po direkcią ir priežiūra Lietuvos Atstovybės Amerikoje, kaip Lietuvos piliečių registracijos įstaiga. Įplaukos minėtos L. P. S., taip kaip ir visos kitos Amerikos surinktos aukos Lietuvos naudai, turi eiti per Valstibynį Fondą, kurs yra priežiūroje Lietuvos Atstovo Amerikoje.

Atsižvelgiant į tą faktą, kad dabartinė Lietuvos finansinė, industrinė ir abelnai ekonominė padėtis nėra pavidėtina, kad Amerikoje esantieji lietuviai gali daugeliu kuomi savo tėvų šaliai pagelbėti, Susivažiavimas po visapusiškam apsvartymui išnešė sekančią rezoliuciją:

Rezoliucija 9. Dėlei Prekybos ir Pramonės Plėtojimo.

"Kadangi Lietuvos pripažinimas per Amerikos Valdžią de jure yra užtikrintas labai artimoje ateityje, taigi prekyba ir pramonė Lietuvoje ir tarp Lietuvos ir Amerikos tuojaus pradės plėtoties ir augti. Sutvarkymui ateityje Amerikos lietuvių prekybos ir pramonės reikalų didesniai naudai yra pagelbėjama, kad visos Amerikos lietuvių bendrovės, vertelgystės ir kitos įstaigos remtų Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybą (American-Lithuanian Chamber of Commerce), kuri veikia ankštame kontakte su Lietuvos Atstovybe Amerikoje."

Komisija išrinkta ištyrimui skundų ir paskalų, skleidžiamų įžeidimui ir pažeminimui Lietuvos Atstovo sugrįžo su savo raportu, kurs skambėjo sekančiai: "Komisija susirinko ir laikė savo posėdžius dviem atvejais. Ji davė progą visiems Susivažiavime dalyvavusiems delegatams ir pašaliečiams pristatyti visus ir visokius darodumus, kokius tik tai kas turėjo bent ką nors prieš Lietuvos atstovą arba jo veikimą. Po visapusiškam tyrinėjimui Komisijai buvo priuotinas tik tai vienas skundas — paskalas.

Delegatas Stasys Bujanaukas, iš Ansonia, Conn., (175 N. Main St.) pranešė, kad Geg. 23, 1921, vietinės Bonų stoties susirinkime, kunigas Jankauskas draudė žmones nuo Lietuvos Bonų pirkimo maždaug sekančiai: "Pinigus vistiek jie ten New Yorke suvagia, nes štai aš mačiau pats laikraštį (kun. J. to laikraščio neįvardijo), kad Vileišis nepagarsino net \$300,000-00 sukolektuotų bonų" Tame susirinkime dalyvavę apie 100 ypatų...

Nesant jokių kitų darodimų arba skundų, Susivažiavimo išrinktoji Komisija po visapusiškam apsvartymui randa, kad visi įtarimai, paskalos ir insinuacijos apie Lietuvos Atstovo Vileišio veikimą Amerikoje yra visiškai niekuomi nepamatutos, o po išklusimui pranešimų randa, kad gerb. Vileišis veikia su viršžmonišku pasišventimu ir kantrybe Lietuvos labui ir pabudinimui Amerikos lietuvių prie savo tėvynės meilės ir suteikti kiek galint daugiausiai moralę ir materialę pagalbą Lietuvai, už ką jam priklauso nuo lietuvių tautos nemirtina padėka."

Raportas vienbalsiai, su dideliu entuziazmu, priimtas.

Delegatas Stasys Grišius, iš Chicago, Ill., pranešė Susivažiavimui, kad jo nuomone tie, kurie šaukia, kad gerb. Vileišis bent kuomi nors pakenkė Bonų pardavinėjimui, patys tyčia griebs įvairių įrankių, kad tik mažiau bonų būtų parduota. Kaip pavyzdį, nurodo štai kokį incidentą Chicagoje: Ant. Jankauskas kreipėsi prie Aleksandro Dargio, Romos - Katalikų Bonų stoties kasininką, prašydamas, kad jam parduotų Lietuvos Laisvės Boną. Anas atsisa-

kė, paaiškindamas, kad geriau palauktų, nes kol kas nėra aiškaus stovio su bonų reikalais.

Gerb. Vileišis vėl kreipėsi į Susivažiavimą, patardamas užmiršti praeities žaizdas ir vėl grįžti prie konstruktyvio darbo. Tam tikslui Susivažiavimas vienbalsiai išnešė sekančią rezoliuciją:

Rezoliucija 10. Dėlei Telesnio Lietuvos Paskolos Vedimo.

"Is atžvilgio, kad iki šiolai buvo apsiereiškę tulos nuomonės spaudoje ir vienoje, kitoje organizacijose, jogei bene būtų naudingiau Lietuvos esamąją paskolą ar dar busiančią paskolą vesti palei paskirtas organizacijas ar sroves, Susivažiavimas šita klausimą apsvartęs, atranda, kad Amerikos lietuviams nėra reikalo keisti pirmesnio nusistatymo, sulyg kurio Lietuvos Laisvės paskola buvo vedama ne partivisku, bet visų lietuvių valstybiniu pagrindu."

Idant ateityje dar geriau sutvarkyti Paskolos vedimą, Susivažiavimas vienbalsiai išnešė sekančią rezoliuciją:

Rezoliucija 11. Dėlei Lietuvos Paskolos Vedimo Priežiūros.

Išeidami iš to nusimanymo, kad vedamoji Lietuvos Laisvės Paskola ir jeigu bus Lietuvos St. Seimo užgirta nauja paskola Amerikoje, gali būti pasekminga tik tai patiems Amerikos lietuviams aktyviškai jos organizuoti tveriant ir per savo kokį nors organą, Lietuvos Misijai ir Lietuvos valdžiai tame darbe padedant, Susivažiavimas nutaria: Išrinkti iš 5-kių asmenų Lietuvos Paskolos Komitetą, kuris kaip tarpininkaujantis organas, galėtų susinešinti su atskiro mis stotimis ir priveizdėti kontrolės teisėmis visos paskolos darbą. Į Komitetą vienbalsiai išrinkti sekantys:

Jonas Viskontas, iš Chicago, Ill.; Jonas Grinius, iš Phila. Pa.; Jonas Tareila, iš Waterbury, Conn.; adv. F. J. Bagočius, iš Boston, Mass.; A. B. Strimaitis, iš New York, N. Y.

Iš priežasties švenčių ir Kongreso sėsių, nevisiems Susivažiavimo delegatams pasisekė pasimatyti su savo Senatoriais ir Kongresmanais. Suprantant tokio ypatingo pasimatymo svarbą, Susivažiavimas vienbalsiai priėmė sekančią rezoliuciją:

Rezoliucija 12. Dėlei Pasimatymo su Senatoriais ir Kongresmonais.

"Kadangi dėlei stokos laiko įvairių valstybių delegatai nevisi tegalėjo pasimatyti su Kongresmonais ir Senatoriais, ir

Kadangi toks pasimatymas dar yra labai svarbus dėlei pripažinimo Lietuvos de jure — ką liudija kalba Kong. Chandler, ir Kadangi dauguma valstybių turi atsizymėjusių lietuvių Amerikos politikoje, tai lai bus patarta delegatams, kad parvažiavę padarytų valstijinius susirinkimus ir ten išrinkt tam atatinamus žmones, kurie pasimatytų su tas valstijos Kongresmonais ir Senatoriais."

Dr. Bacevičius, pirmininkas presos komisijos, raportavo apie tos komisijos darbą su laikraštinkais ir žinių agentūromis apie šio Susivažiavimo darbą ir žygių paskleidimą. Raportas vienbalsiai priimtas.

Delegatas Lazauskas iš Baltimore, Md., iškėlė nemažonų Amerikos lietuviams klausimą apie adv. Mastauską, vieno iš naujos Lietuvos Misijos narių, pro-lenkiškumą. Tas dalykas senai jau Amerikos lietuviams nesmagumus daro, ir viskas tai kylo dėlei adv. Mastausko bendradarbiavimo su žinomu Paršaičiu — Gabriu, ir dėlei tulos korespondencijos, tilpusios angliškuose dienraščiuose, kur adv. Mastauskas neva pritaręs lietu-

vių-lenkų unijai ir "didelei Lenkijai." Pasirodė, kad to straipsnio Sus. nebuvo ir todėl buvo remiamas tik tai paskalomis. Ant pirmojo užmetimo kas-link bendradarbiavimo su Paršaičiu Gabriu, adv. Mastauskas nieko neatsakė. Dėlei antrojo užmetimo jis davė sekantį pareiškimą: "Aš sutinku, kad šis straipsnis būtų paimtas ir perskaitytas komisijos, susidedančios iš trijų ypatų, kurios nėra mano pažiūrų žmonės. Jei tokia komisija atras, kad tame straipsnyje yra bent kas pro-lenkiška, aš tuojau iš Misijos išstosiu. Aš niekad pro-lenku nebuvo, nesiu ir buti nemanau." Ant to pareiškimo klausimas ir užsibaigė.

Dr. Venciuviene iš Baltimore, Md., pakėlė klausimą apie pastatymą puikau paminklo už Lietuvos Laisvę kritusiems leit. Samueliui Harris'ui, kuris yra pakavotas Arlington Tautiškos Kapinėse. Susivažiavimas vienbalsiai tam pritarė ir pavedė gerb. Venciuvienei aukų rinkimą ir paminklo projektui pagaminti darbą suorganizuoti ir vesti iki pasekmingai pabaigai.

Adv. Bagočius įnešė klausimą apie "Birutės" Kalno Palangoje paėmimą į Valstybės rankas. Jo papuošimą ir pavertimą jį į tautišką panteoną. Nurodyta, kad tuomi geriausiai užsiimti gali Lietuvos dailininkų draugijos, ir kada jie atras reikalingą išdirbti projektą ir reikalaus pagalbos, amerikiečiai beabejonės pinigaiski sušels. Dabar esant svarbesnių reikalų, šis dalykas palinktas privačiai iniciatyvai.

Pil. Ivaškevičius, įnešė ir Susivažiavimas vienbalsiai nutarė, kad nuo birželio 18 iki liepos 4 padaryti visoje Amerikoje vaju Lietuvai aukų parinkti ir Lietuvos Bonų parduoti. Detalius tokiam darbui išdirbs, atsišaukimus į lietuvių paskleis Lietuvos Misija.

Nutarta, kad Suvažiavimo protokolas būtų atspausdintas arba mimiografuotas ir išsiuntinėtas visiems delegatams, laikraščiams, įstaigoms ir žinioms veikėjams bei Lietuvos valdiškoms įstaigoms.

Susivažiavimas likosi uždarytas geriausiai upui ir tvarkai bei nuosirdumui delegatų tarpe viešpataujant, per pirm. Stasį Gegužį, 11 val. vakare, 31 d. gegužės, 1921 m. Pirmsėdžiu išreikšta triukšminga padėka už gražų posėdžių vedimą.

Stasys Gegužis, Susivažiavimo Pirmininkas; F. J. Bagočius, Susivažiavimo Sekretorius. Birželio 15 d., 1921 m.

A.L.T.S. REIKALAI.

(Tasa nuo 2 pusl.)
viči, kad sušauktų visas Pittsburgo dr-jas perkratymui L. P. komiteto, kad but perinktas arba patvirtintas tas pats. Kadangi daugelis neužganėdinti buvusiu pirmininku, tai lai draugijai atstovai susiejė išreikia savo nuomones.

Taipat buvo pakeltas klausimas kas link klerikalų užsipuldinėjimo ant buvusio atstovo gerb. J. Vileišio, bet nutarta biskį palaukti ir tēmyti, ar niekas nebus veikiamas naujo atstovo V. Čarnecko tame reikale.

Dar reikėtų pridurti, kad nors šis mitingas buvo skaitlingesnis, negu keli praeiti mitingai, bet vis mažai teatsilanko pagal kuopos narių skaitliū. Gerbiami sandariečiai! Sandaros mitinguose reikia dalyvauti visada, ar užsimokėjęs, ar ne. Ką skaitlingiau susirinkime, geriau gėgšime aptarti mus pačių ir visuomeniškų reikalus. Mes turėtume žinoti, kad Sandara ne pašelpo organizacija, bet politikoje, tai reikia ir dalyvauti politikoje. Jei mes, sandariečiai, tikri demokratai, snausime, tai

paims viršų lenkų agentai arba rusų agentai. Mes matome, kokias nešvarias rezolucijas jau pradeda skleisti, kad daugiau supjūdžius Amerikos lietuvius, kad pasitarnavus lenkams. Kada užims lenkai, tada viešpataus ponai ir kunigai, žinoma, ir kunigų bernams bus vieta, bet darbininkams žmonėms, tai bus baudžiava.

Taigi laikas pradėti protauti visiems, kol yra dar nevēlu.

J. Virbickas.

BRIDGEPORT, CONN. Bridgeportiečių Atydai.

Visi jau matė iš apgarsinimų, kad A. L. T. Sandaros Conn. Apskrčio išvažiavimas bus rugpjūčio 21 dieną, Indian Grove Parke, New Haven, Conn. Vietinė 15 kuopa rengia didelį automobilių geriausios rušies ir puikiai aprėdytą, ir daugelis galės sutilpti, kur turėsite progą linksmi laiką praleisti tyram ore; tik vienas doleris ypatai. Malonėkite užsiregistruoti iš anksto pas F. Millerį, 587 Broad St., ar pas kurį vieną iš sandariečių. Automobilius išvažiuos 11 valandą ryte nuo J. Dulbio ofiso, 11 Waller Place. A. Sapięga.

SCRANTON, PA.

Siuomi pranešu, jog A. L. T. Sandaros 65 kp. susirinkimas bus nedėlioje, rugpjūčio 21 d., 8-tą val. vakare, Dailės Myletoju ruimuose, 110 W. Market St. Susirinkimas bus labai svarbus, nes turėsimė gerai buti prisirengę prie nominavimo Sandaros Centro Valdybos ateinantį mėnesį. Tad visi nariai malonėkite atvykti ir naujų narių atsivesiti. Tegul šiais metais nebuna nė vieno sandariečio, kuris neimtų dalyvumo savo organizacijos C. V. nominavime.

Kp. Sekr. K. A. Garmus.

Žinai ką, Jonai! Viskas atpigo, o kodėl nei teatras, nei chop suey neaptigo. Bala jų nematai. Spiauk ant jų! Geriau nusipirksiu licituvišką boną.

Pranešimas

Pranešame, kad Darbo Žmonių Knygyno katalogai 1920 metų jau išsibaigė, gi 1921 dar negatavi, todėl kurie negavote teiksitės atleisti. Dabar Darbo Žmonių knygyno SANDĖLIS išaugo į taip didelį, kad ta vieta, kurioje dabar yra pasidarė per ankšta, prisieina įieškoti didesnės vietos, kurioje būtų galima netik, kad visas Europoje ir Amerikoje išleistas lietuviškas knygas sutalpinti, o ir svetimtautiškų kad nemažai tilptų, tad del tos priežasties reikalinga taipat didelio katalogo, kokio dar lietuviški knygnai niekuomet neturėjo. Parupinimui to, reikia daug pinigų. Taipgi del stokos pinigų ir dėlei dar nežinomos vietos gali buti, kad ims laiko apie keli mėnesiai, kol viskas bus gatava ir todėl, brangūs Darbo Žmonių Knygyno rėmėjai, turėdami progos pasinaudokite per draugus, kurie gali ypatiška atvažiuoti, arba patys atvažiuokite, mes užtikriname, kad čia gausite knygy, kokių kituose knygyuose negaunate, jau dabar turime galybę tik-ką iš spaudos ir jau atgabenta iš Lietuvos knygy, taipgi laikraščiai: "Lietuvos Ukininkas" 10c., "Socialdemokratas" 5c., "Sietynas" 30c., "Aušrinė" 30c., "Trimitas" 20c. "Mokykla ir Gyvenimas" 50c. Siųskite užsakymus ir kartu pinigus šiuomi adresu:

J. B. AGLINSKAS,
3238 S. Halsted St., Chicago, Ill.
SANDARIEČIAI PLATINKITE
"SANDARoje."
SAVO ORGANĄ

Farmos! Farmos!

Pirkite farmas didžiausioje lietuvių ukininkų kolonijoje Amerikoje, kur jau yra apsipirkę 463 lietuviai farmas. Čia apsigyvenę jausitės kaip senam kraujuje, nes jau 5 kaimai yra lietuviams apgyventa.

Čia yra labai geros žemės, todėl čia toks didelis skaičius lietuvių ir apsigyveno. Interesuojanti farmų pirkimų atsišaukiete per laišką. (34).

J. A. ŽEMAITIS,

R. 1, Fountain, Mich.

Tel. S. B. 2488

DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston, Mass

KURSAS NUPUOLĖ

Tai geriausia proga daug auksinų į Lietuvą nusiųst. Greitume nusiųtimo pinigų nieks su manim negal lenktyniuotis; visiems pinigų siuntėjams pristatav kvitas su parais priėmėjų pinigų. Laivakorėjų agentura į Liepoju, Hamburgą ir visur. Pasai kelionei į Lietuvą. Padarymas lietuviškų dokumentų.

Pinigus siųskite per pašto Money Order. Rašydami pridėkite 2c. stampą ir visados adresuokite:
P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

F. KLEIN L. HOFFMAN

Lietuviška Krautuvė.

BUFFALO FURNITURE STORE

Furniture Repaired and Postering

Home address: 23 Chadem St.
579 Grand Ave., Tel. Lib. 8515
NEW HAVEN, CONN.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytai iki 9 val.
Po pietų 1 iki 8
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer

DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
viršui "Iver Johnson" kautuvės
Patyręs dentistas, priėmamos kainos. Atdara subatoms po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akiu Specialistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
" 1 " 3 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedėliomis " 10 " 3 P. M.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptinų ligų ir geriausių patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirskite pas mus, suėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT,
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

"LIETUVOS UKININKAS"

Šią savaitę "Sandaros" Administracija gavo pluoštą laikraščių iš Kauno, kaip va:

"LIETUVOS UKININKO" vėliausius numerius.

Šiuose numeriuose randasi labai daug svarbių žinių, kaip apie Steigiamąjį Seimą, taip ir apie visą Lietuvos padėtį: Patartina kiekvienam sandariečiui įsigyti šiuos numerius. Parsiduoda po 10c. vienas, kas padengia pašto lėšas. Taigi patartina sandariečiams užsirašyti "Lietuvos Ukininką", metams tik \$2.00, pinigus galite siųsti sekančių antraštu:

"SANDARA,"

327 E Street, So. Boston, Mass.

Laiškai Lietuvon

Kam rašyti laiškus Lietuvon ant prasto popiero, kadangi "Sandaros" Administracijoje galima gauti puikių laiškamų popierių su gražiomis kvietkomis ir puikiausiomis eilėmis, kurias dabar atspausdinome. Kaip va:

LINKIU JUMI LAISVOS LIETUVOS; I TE TYNĖ; MUSŲ VILNIUS; PASVEIKINIMAS (Lietuva Tėvynė Musų); ATMINIMAS LIETUVOS; SKUBĖKI LAIŠKELI; PAS GIMINES; PAS TEVUS; PAS BROLI.

Visi laiškai su naujausiomis eilėmis parsiduoda po 5c., 12 už 50c. Daug imant duodame nuosimtį.

"SANDARA,"

327 E Street, So. Boston, Mass.

Vietos žinios.

SANDARIEČIAI SUJUDO.

Paskutiniams laikais So. Bostono sandariečiai smarkiai sujudo rengtis prie veikimo žiemos sezono. Kuopos visus reikalus jau sutvarkė kuogeriausiai, ir jau energingai pradėjo rengtis prie busimo Sandaros Seimo, kuris bus lapkričio mėnesyje, So. Bostone. Kuopos susirinkime, rugpjūčio 17 d. apkalbėję šį klausimą, beabejio, jog nuskirs Seimui tinkamas dienas ir praneš kitų kolonijų sandariečiams, ant kada privalo pradėti rengtis prie Seimo. Taipgi teko sužinoti, kad Seimo vakarams yra rengiamas planas ir įspudingas programos, kad tinkamai palinksmintus susivažiavusius atstovus, ir padarius juose gerus neužmirštancius įspudžius. Sekančiame "Sandaros" numeryje beabėjis jau bus galima pasakelbti nuskirtas dienas busiančiam Seimui.

RENGIASI.

Burys Bostono sandariečių, kiek teko girdėti, rengiasi važiuoti į Conn. sandariečių išvažiavimą, kuris bus ateinančioje nedėlioje, rugp. 21 d., New Haven, Conn.

NUSISUKO SPRANDĄ.

Tulas Michael Clifford, 45 m. amžiaus, po No. 212 Salem St. panedėlyje po pietų, pagriebęš peilį iš virtuvės ėjo papiauti savo moterį. Moteris, ant laimės paspėjo pasprukti iš stubos laukan, gi minėtas Michael, budafnas girtas greitai vydamas, puolė laiptais ir nusisuko sprandą.

Policija atrado Cliffordą jau negyvą. Liko keturi našlaičiai, vyriausias 6 metų, o jauniausias 4 mėnesių. Priežodis sako: nekask kitam duobės, nes pats greičiau įpuisi.

DAKTARAS ATVAŽIAVO.

Buęs Clevelande Dr. Pašakarnis sugrįžęs apsigyveno So. Bostone ir už kelių dienų atidarys savo ofisą prie Broadway, netoli "Sandaros" Adm.

GRĮZO IŠ LIETUVOS.

"Dar-ko" red. Gudas jau sugrįžo pasivažinėjęs po Lietuvą. Budamas Lietuvoje per "Dar-ka" rašė ilgiausius straipsnius, bet savo misijos tikslo niekad nepaminėjo. Ar tik nebuvo už jo pečių kas tokio slaptingo, jeigu bijojo pasisakyti.

LAISKAS BOSTONIEČIUI.

Žinomas rašytojas, K. Jasiūkaitis, rašo tarp ko kito, Mikui Petrauskui: "Na, kuomet žadi grįžti Lietuvon? Aš vis-gi taip ilgai emigracijoje neišbučiau. Vis-gi Lietuvos gyvenimas dabartiniu laiku labai įdomus, tik su tais ponais jokiū būdu negalima užbaigti.

Žinai ką, grįžk į Lietuvą — esą geriau gyventi, nors gal ir geriau."

EX-POLICMONAS NUSOVĖ POLICMONĄ.

Rugpjūčio 13 d. ex-policistas Whilon nušovė Andrew Curoe, Hanover stovės policistą, du sykiu peršaudamas krutinę ir galvą. Peršautasis po kelių minučių mirė Relief ligonbutyje. Taipgi ir Whilon mirtinai tapo peršautas kitų policistų. Coneo buvo 44 metų ir 15 metų istarnavo policistu be jokio prasižengimo. Gyveno Dorchesteryje ir paliko 9 vaikus.

KOMUNISTŲ PIKNIKAS.

Nedėlioje, rugpjūčio 14 d. komunistai parengė ant Kabošiaus farmos "didelį pikniką". Kaip ant didelio, tai daug ir atsilankė: 3 vyrai ir 1 merga. Apie 4-tą

val. po pietų dar atvažiavo vežimas su šolderiais ir visas didelis piknikas susėdęs ant šolderių parvažiavo namo. Faronaas.

SUVAŽIAVIMO REIKALU. Atsišaukimas Piliėčių Sąjungos 1-mojo Skyriaus į Bostono Draugijas.

Atvykę į šią šalį laimės jieskoti, mes čia pritvėrėm visokių organizacijų ir susikurėm jau lyg ir atskirą gyvenimą. Tuo tarpu pasilikę Lietuvoje mūsų broliai sunkiai kovoja už laisvę ir neprigulmybę. Ir tais kovotojais yra ne kokie ponai ar turčiai, bet vargingi darbininkai ir valstiečiai, kurie aukauja netik paskutinį savo turtą, bet ir gyvastį. O iš tų vargdenių šeimynų juk ir mes patys pareiname.

Taip mūsų pareiga yra užmegsti su Lietuvos darbininkais ryšius ir sujungtomis savo spēkomis teikti moralės ir materialės paramos, kad jie greičiau galėtų Lietuvą padaryti laisva žeme netik iš lauko, bet ir iš vidaus. O kad sekmingiau galėtume jiems pagalbą teikti, mes turime suvienyti visas pažangias savo organizacijas Amėrikoje, ir įsteigti tokių organizacijų Sąjungą su veikiamuoju Komitetu, kaipo Centru.

O kad įsteigus tokią visų Amėrikos lietuvių pažangių organizacijų Sąjungą ir Centro Komitetą, reikia susaukti tų organizacijų įgaliotinių susivažiavimą. Kadangi tokį susivažiavimą šaukti yra jau sumanęs Waterburio Pragresyvių Draugijų Sąryšis, tai L. P. S. Imas Skyrius pilnai tą sumanymą remia ir kartu ragina visas kitų kolonijų pažangias draugijas, klibus ir kuopas: svarstyti šitą klausimą savo susirinkimuose ir sykiu visiems rengtis prie visuotino Amėrikos lietuvių pažangiųjų organizacijų astovų susivažiavimo.

Kad geriau prie susivažiavimo prisirengus, Lietuvos Piliėčių Sąjungos 1-mas Skyrius nutarė susaukti Bostono apielinkės draugijų įgaliotinių konferenciją, kuri įvyks nedėlioje, 18 rug-sėjo (Sept.), 1:30 val. po pietų, Lietuvių Salėje, kartėje E ir Silver gatvių, So. Bostone. Todel visos draugijos ir kuopos Bostone ir apielinkėje yra prašomos išrinkti savo atstovus ir atsiųsti į tą konferenciją.

Konferencijos rengimo komisija:

- K. Pratapas,
- P. Mankus,
- K. Žibikas.

WEST LYNN, MASS.

A. L. T. Sandaros 40 kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 23 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, 25 Camden St. Visi nariai ir narės malonėkite skaitlingai susirinkti ir atsiųsti su savim naujų narių. Atėidami atsineškite mokesčių knygutę, nes daugumas yra mokėję be knygutės, tai nežino savo stovio. Neturintieji reikalaukite pas fin. raštininką.

P. Bolyas, rašt.

LIETUVIAI AMERIKOJE.

(Seka nuo 5 pusl.).

nepaprastai, bet kai greitai užstojo astradą, taip greitai pasirodė paprastai: kone visa publika ėmė ukti, švilpti, rankomis ploti, kiti dagi rėkti "šalin nuo astrados, šalin nuo astrados!" Nors Grigaitis stovėjo apie dvidešimt minučių ant pagrindų ir laukė, kad publika nusiramintų, bet kas tau — dar didėjo ukimas. Tada norintis kalbėti ėmė prašyti: "nors žodelį, nors žodelį." Negavo nei to.

O "Naujienų" manedžerius, Jurgeliunas, tai nei pasirodyti nepasirodė savo piknike. Žmonės kalba, kad buk kas ten pranešęs jam, jog piknike randasi penki tuzinai kiaušintų atvešta

ir' laukia jo nugaros. Sako, keletas karštuolių buvę prisirengę kiaušiniams pasveikinti "N." manedžerį. Tai va, kaip chicagiečiai pyksta ant "Naujienų." Ir kas-žin kas iš to bus.

Reikia Lietuvių Laikraščio Chicagoje.

Chicagoje yra trys lietuvių laikraščiai, bet chicagiečiams lietuviams reikia LIETUVIŲ laikraščio — laikraščio, kuris ne PARTIJOS, bet LIETUVIŲ reikalais rūpintis. Tokio laikraščio mums reikia. Taip kalba daugelis inteligentų ir turi upą, kad įsigyti tokį laikraštį.

Tasai klausimas jau buvo pakeltas Chicagos Draugijų Tarybos mintinge (rugg. 9 d.). Šioje taryboje priklauso per septyniadesimts draugijų ir turi joje savo atstovus. Tatal įsigyti toks laikraštis nėra taip sunku, ypač kuomet visi atstovai simpatizuoja tam sumanymui. (Sumanymas atidėtas kitam susirinkimui, kad per tą laiką domingiau tai padomus.)

Vienas ir kitas atstovas išsireiškė maž-daug šitaip: "Kada "Lietuva" ėjo, buvo visai kas kita — ji ruposi lietuvių reikalais, o "Naujienoms" ir "Draugui" nerupi lietuvių reikalai — jie partijiniai reikalais persiėmę. Tuojau po "Lietuvos" mirties mums rodės, kad nieko tokio svarbaus nenustojome. Bet pagyvenus pasijutome, kad ir labai daug nustoje. Mirus "Lietuvai" atšalo ir lietuvių judėjimas, kadangi nebeturime vietos, kur viešai galėtume aptarti savo reikalus ir pasiraginti prie uolesnio veikimo. Todel butinai reikia žiurėti, kad vėl mes įsigytume, kad jau ne dienraščių, tai nors savitraščių, kuris rūpintųsi lietuvių reikalais."

Tą patį galime išgirsti ir asmeniniuose pasnėkėjimuose.

Taip, brangūs chicagiečiai lietuviai, mums reikia įsigyti lietuvių laikraštį Chicagoje. Labai reikia. Ir tas nebus sunku, jei mes tik norėsim truputį pasidarbuoti. Ypač tas nebus sunku, kuomet to darbo imsis Chicago Lietuvių Taryba — kone visi lietuviai, gyvenantys Chicagoje ir kuomet dabar einantiems laikraščiams maža dalelė tesimpatizuoja.

Kad taip yra, "Naujienos" jau pačios pripažįsta, nors "Draugas" dar ir tyli. "Naujienų" manedžerius pats viešai pareiškė, kad paskutiniams mėnesiais jos turėjo daug nuostolių ir del stokos darbo esančios priverstos atleisti pusę darbininkų. "Naujienos" jau pasiekė savo klaimaksą ir dabar eina žemyn ir todel randasi proga kitam laikraščiu, kuris atstovautų lietuvių darbininkų reikalus.

Lietuviai jau gana išsilavino, kad suprasti kas jiems ir kas ne jiems tarnauja, kas vienai daro, o kitaip kalba ir jie, anksčiau ar vėliau, nusikrato tokius. Bet be laikraščio jie negali būti — jiems reikia lietuvių laikraščio Chicagoje. Butinai reikia.

Tatal, chicagiečiai, sukruskite, nepasigailėkime darbo, o pasijusime beturį lietuvių laikraštį Chicagoje. Visų Draugas.

GLOUCESTER IR BASS ROCKS, MASS.

Gloucester gerai žinomas miestas, kaipo vienas iš didžiausių žuvų industrijos, apie 40 mylių nuo Boston'o į žiemius, daugiausia apgyventas portugalų ir airių. Taipgi yra ir kitų tautų, bet mažai. Lietuvių, regis nėra, nes nors labai teiravaus apie lietuvius, bet neteko nieko sužinoti, vien sutikau vieną lenką stude-tą. Darbai, kaip visur, taip ir čionai eina silpnai, nors, apart žuvininkystės, kitų industrijų mažai yra.

Netoli į rytžiemius atskira

vieta Bass Rocks apie mylia pusė nuo Gloucester. Čia jau viskas gana skirtinga: čia jau nėra jokių industrijų, vien tik gamtos grožybėmis pasipuošęs akmenuotas pajuris, gražus pasimaudyti, vadinasi "good Harbor" vietos labai patogios maudytis, pajuris ir seka upelis "creek", kurį, vandeniui užėjus pripildo lik 5 ir 7 pėdų gilumo. Šiltomis dienomis čia matai visokių tautų ir pažiūrų žmonių, turtingų ir beturčių, visi vienam pajuryje, norints skirtumas tarp jų didelis. Ir į čia turčių iš visų Amėrikos dalių, taip ir iš Canados atvažiuoja pasigėrėti gamtos grožybėmis.

Elena A. Petrušauskaitė.

LAWRENCE, MASS.

Lawrence lietuviai gerai gyvuoja ir ruošiasi, praleidę vasaros laiką, prie didesnio ir ištvėringesnio darbo užstojus žiemai. Pradėdama jau rengtis prie atidarymo vakarinės mokyklos suaugusiems žmonėms, kur galima bus maždaug prasilavinti lietuvių kalbos bei rašliavos ir kituose dalykuose. Mokykla rengiama L. T. K. kambariuose. Alebnai žmonių upas yra pakilęs veikti ką nors naudingo visuomenei. Maža dalelė Romos papo pasekėjų arba "šėryjų katalikų," kaip jie save vadina, vaikščioja nuliudę. Mat šiais metais buvo sumanę pastatyti naują bažnyčią labai gražioje vietoje, kurią tam tikslui Lawrence'o lietuviai apie dešimt metų atgal buvo nusipirkę. Kad žemė būtų vėžna, užrašė vyskupui. Štai vieną dieną randame žinią vietiniuose anglų laikraščiuose, kad savininkas tos žemės, Bostono kardinolas, jau pardavė miestui statyti mokyklą. Taip ir like beviličiais netekę žemės nepasistatę naujos bažnyčios, nes jau neturi kur statyti. Moterėlės neteko taipgi gero daržo pasisodinti bulvių. Taip viskas ir dingo, kaip vandenyje. Ar negeriau būtų, kad daugiau dirbtų savo žmonių labui, o ne svetiemiems.

Tautietis.

PARSIDUODA RAKANDAI (FURNITURE)

Del keturių kambarių, visai pigiai. Priežastis: moteris mirė ir važiuoju Lietuvon.

K. SINDARAS,

532 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

Anglis Pabrangs

Pirkite anglis dabar, nes į trumpą laiką bus daug brangesnis, o vėliaus gal bus visai sunku gauti. Mus anglis yra geriausias ir pigiausias, todel pirkite iš LITHUANIAN AGENCY, 361 Broadway, S. Boston, Mass. Tel. So. Boston 605.

Pamėginkite naujo Ruffles

Su užregistruotu valstiešanklinu Sav. Valst. Patentu Biure. Naujame mėlyname pakelyje. Visos tvirtos, gemalus užmušančios upatybės šiam vaiste idėtos, su priemais šiluminiai švelniaus kvėpalu. Ruffles yra labai paveikiantis pleiskanu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gacniausiai ypatai. Aptikose patsiduo po 65c arba atsiųskite 75c., tad atsisiųskite per pašta tiesiog iš laboratorijos. Butinai reikalaukite šitokio pakelio. Žinukite, kad butų INKARO vais-baženklis.

FARMOS

77 akrų žemės, 7 karvės, 1 arklis, 19 kiaulių, 100 vištų, 8 kambarių stuba, kutės, vištinkai, visoki įrankiai, pakinktai ir vežimai; 45 fruktavų medžių, daugybė miško ir geros pievos ir apie 40 akėrių dirbamos žemės, Tewksbury, Mass., tik 18 mylių iš Boston'o. Prekė su visais užsėtai laukais, daržovėmis ir kas tik yra ant farmos tik 7000 dolerių ir \$2500. imokėti. Klauskite apie tai pas A. IVASKEVIČIŲ.

101 akėrių žemės, 20 karvių, 1 jautis, kelios telyčios, 3 arkliai, 16 kiaulių, 80 vištų, 150 viščiukų, visi laukai užsėti su bulvėmis, kornais, binzais, 310 fruktavų medžių, 11 kambarių stuba, didelė kutė, sailo (silo) del kornų, pastogė del padėlių vežimų ir mašinų, vištynčios. Visi būdinkai geriausiame padėjime ir išrodo kaipo lietuviškas dvaras. Mašinos del malkų ir kornų piovimu, vežimai plugai, drapakai, geležinis indžinas del pumpavimo vandeniui į stubą ir į kutę. Žemė prie State Road. Apie 70 akėrių dirbamos, 15 akėrių didelio miško ir 16 akėrių ganiklos. Visa žemė be akmenų prie molio ir juodžemio. Biznį daro daugiausia iš pieno ir obuolių. Vieta yra labai linkama ir tiktai 44 mylios iš Boston'o. Trys metai atgal mes turėjom pirkeją, kuris siulino už tą ukę \$13,000., bet savininkas nenorėjo parduoti. Dabar ant greito pardavimo yra prekė numusta iki 10,600. dolerių. Klauskite apie tai pas: (32).

LITHUANIAN AGENCY

A. IVASKEVICIUS, SO. BOSTON 361 BROADWAY, Telefonai So. Boston 605 "1337."

NOTARAS

(Rejentas) JONAS D. SEKYS,

101 Oak St., Lawrence, Mass.

Koki tik legališki popieriai ar dokumentai reikia padaryti ar užtvirtinti, tai čia tas viskas droma su geriausiu rupestingu mu ir už prieinamą kainą, kaip tai: visoki liudymai, daviernastys, pirkimo bylos, vekseliai, pasai ir t. t.

TEISINGIAUSIA REAL ESTATE AGENTURA.

Norinti pirkti arba parduoti namą, visuomet kreipkitės pas mus, o mes suteiksime greitą ir teisingą patarnavimą.

LITHUANIAN HOME BUILDERS CO., INC., And Real Estate

366 W. Broadway, Room 1 So. Boston, Mass. Tel. 1878-J.

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška VALGYKLA So. Bostone. Švariai viskas užlaikoma. Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi ateik, o persitikrinsi.

K. BLINSTRUBAS, Prop.

304 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Už Dviejų Savaičių.

Ilgai lauktos "KANKLES" vėl pradeda kankliuoti. Šį metų komp. MIKAS PETRAUSKAS leidžia netik šių metų "kankles", bet ir visų keturių praeitų metų bus naujai peržiūrėtos ir viena knyga-šasiuvinis išleista. Dabar jų kaina 3 dol., o kaip tik apleis spaudą (už apie dviejų savaičių) bus "Kanklių" kaina 6 dol. "Sandara" prima prenumeratą. Siųsk tučjaus TRIS dol. io antrašu:

"SANDARA,"

327 E Street, So. Boston, Mass.

ATLAS CLOTHING CORPORATION

Didžiausia ir garsiausia išdirbystė visokios rūšies rūbų Naujoj Anglijoj. Musų išdirbimas yra kuogeriausias ir prekės visiems prieinamos. Norėdami siutų, spring-otverktų, arba reinktų, kreipkitės pas mus, o busite užganėdinti. Musų ofisas ir dirbtuvė yra ant 343 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS. (2-ros ir 3-čios lubos).

URBSZO, SEKYS IR KO.

101 Oak St., Lawrence, Mass. Agentura laivakorčių, pinigų siuntimo ir t. t. Geriausia ir parankiausia vieta, kur kiekvienas lietuvis randa tinkamą ir atsakantį patarnavimą. Pinigai Lietuvon geriausia ir greičiausia nueina. Išrupiname visiems keliauninkams pasus, padarome visokios rūšies liudymus. Esame registruoti NOTARAI Lietuvos Atstovybėje. Visada, kokį tik reikalą turėsite, kreipkitės pas mus, o tikrai busite užganėdinti.

VALIO PRIE DARBO!

Dabar yra laikas Patogus ir sveikas Pentyt jusų namą, Ką butinai reikia, Tad greit šaukit musų Pentorius geriausias, Kurie seną namą Padaro naujaušiu.

LITHUANIAN HOME BUILDERS CO., INC., (Pentorių Dept.)

6 W. Broadway, Room 1 SO. BOSTON, MASS.

Tel. S. B. 1878-J.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznieriūs ANT. NAUJOKAITIS

208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite gerą prekę ir mandagų patarnavimą.

Puiki Lietuviška UŽEIGA

pas ANTANĄ TAMULEVIČIŲ

300 Broadway, S. Boston Mass.

DEL VISŲ!

Taisau visokius čėverykus vyrų, moterų ir vaikų. Gali vaikščioti taip kad su naujais. Padarau stiprai ir gerai ir pigiai. Užeikite del persitikrinimo. Visiems patogi užeiga, arti Lietuvių salės.

P. BUTKEVICIUS, 301 E St., So. Boston, Mass.